

Belediye

Cumhuriyet Halk Partisi'nin Dijital Yayınıdır

Gazetesi

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
YEREL YÖNETİMLER

GÖKAN ZEYBEK

CHP Yerel Yönetimler ve
Dirençli Kentlerden Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı
İstanbul Milletvekili

"TÜRKİYE'DE TARIMI YENİDEN GÜÇLENDİRECEĞİZ"

Türkiye'nin esas beka sorunu her
sektörü dört koldan saran iktidar
politikalarıdır.

Sayfa.3

Röportaj

ERHAN ADEM

CHP Tarım ve Orman
Bakanlığı'ndan Sorumlu Genel
Başkan Yardımcısı
MYK Üyesi

"CHP'Lİ BELEDİYELER KIRSAL KALKINMANIN ÖNCÜSÜDÜR"

Tarımda yeni üretim, satış
ve pazarlama modelleri
oluşturulurken bitkisel ve
hayvansal üretim için farklı
stratejiler ortaya konulmalıdır.

Sayfa.2

TARIM POLİTİKALARINDA DÜNYA ÜLKELERİNDEN ÖRNEKLER

Sayfa.7

Belediyelerden Haberler

Sayfa.21

SODEMSEN

ATA ALKAN
SODEMSEN İdari ve Mali İşler Müdürü

"TATUTA ve KOOPERATİFÇİLİK"
Sayfa.28

"TARIMDA YEREL YÖNETİMLERİN ROLÜ BÜYÜKTÜR"

NAZIM TANRIKULU

BAÇEM Şube Müdürü
Anadolu Tıbbi ve Aromatik
Bitkiler Derneği Başkanı

Röportaj

Çiftçilere verilen tarım sübvansiyonları, tarım sektörünün önemli bir parçasıdır. Bu sübvansiyonlar hem çiftçilerin gelirlerini destekleme hem de sürdürülebilir gıda üretimi amacıyla kullanılmaktadır. Ancak sübvansiyon sisteminin geliştirilmesi ve sorunların çözülmesi gerekmektedir. Destek sisteminin, bazı ürünlerde aşırı üretim, çevresel sorunlar ve büyük çiftliklerin küçük çiftliklere kıyasla destekten daha fazla faydalanması gibi olumsuz yönleri de bulunmaktadır. Sayfa.4

Haftanın Röportajları Sayfa.10

2024-2029 HİZMET DÖNEMİNDEKİ TARIM POLİTİKALARINI BAŞKANLARLA KONUŞTUK.

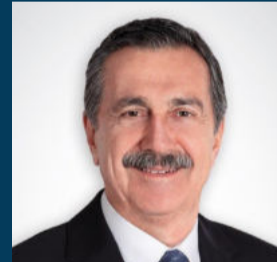
ÜMİT UYSAL
MURATPAŞA

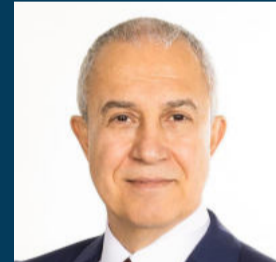
ŞADI ÖZDEMİR
NİLÜFER

KAZIM KURT
ODUNPAZARI

AHMET ATAÇ
TEPEBAŞI

OSMAN TARIK ÖZÇELİK
ALANYA

BEHİCE YILDIZ ÜNSAL
KARŞIYAKA

AHMET SERKAN TUNCER
MEZİTLİ

TAMER MANDALINCI
BODRUM

DURŞUN MİRZA
BANDIRMA

MURAT GERENLİ
LÜLEBURGAZ

ÖMER GÜNEL
KUŞADASI

GONCA KÖKSAL
MENTEŞE

DENİZ DALGIÇ
MUDANYA

ACAR ÜNLÜ
MARMARIS

HATİCE GENÇAY
DİDİM

SELÇUK BALKAN
URLA

ALP KARGI
MERZIFON

FİLİZ CERİTOĞLU SENGE
EFES SELÇUK

MUSTAFA GÜNAY
GÜZELBAHÇE

SANIYE BORA FIÇI
FOÇA

İLKAY GİRGİN ERDOĞAN
KARABURUN

BÜLENT ECEVİT ATALAY
GÖKÇEADA

"CHP'Lİ BELEDİYELER KIRSAL KALKINMANIN ÖNCÜSÜDÜR"

CHP'nin tarım politikalarının ana unsurları nelerdir?

ERHAN ADEM: Cumhuriyet Halk Partisi, gıda egemenliğini temel alan, üretici ve tüketici odaklı, çevre ve doğayla uyumlu, kırsal yaşam, kırsal aydınlanma ve kırsal kalkınmanın temel ekonomik gücü olan bir tarım sektörünü hedef alır.

Partimiz, tarımı ekonominin üzerinde bir yük olarak değil, ülke kalkınmasına güç verecek lokomotif sektör olarak görmektedir. Öncelikli hedefimiz, dünyada yaşanan savaşlar, iklim krizi, göç dalgası gibi birçok riske karşın kendi kendine yetebilen, gıda egemenliğini koruyan ve güvence altına alan bir tarım politikası oluşturmaktır. Aynı zamanda ülkemize gelen turistlerin gıda ihtiyacını karşılayabilen ve dünyada lider olduğumuz stratejik ürünlerin üretimine ve ihracatına yönelik doğru bir planlamayla global pazardaki yerimizin korunmasını sağlayacağız. Bitkisel ve hayvansal ürünlerde ithalatçı anlayıştan kurtularak, çiftçimizin üretime devam etmesini garanti altına alacağız, ürün fiyatı ve destekleme politikalarıyla üretim temelli bir anlayış geliştireceğiz. Verimli, rekabet gücü yüksek, doğaya saygılı ve insan odaklı yeni tarım düzeni oluşturacağız. Üreticileri ve tüketicileri koruyan, mağdur etmeyen, kamucu bir anlayışın tarım sektörüne hâkim olmasını sağlayacağız. Yüksek girdi maliyetleri, arazi toplulaştırması, sulama altyapısı sorunları, üreticiden tüketiciye pazarlama zincirindeki sorunlara çözüm bulacağız, üretime ve kalkınmaya dayalı yeni bir düzen kuracağız. Tarımdaki en temel sorunların yanlış toprak-su kullanımı, çiftçi nüfusunun yaşlanması, örgütlenme problemleri, yetersiz teknoloji olduğunun farkındayız. Bu problemlerin hepsini partimizin iktidarında çözmeye hazırız.

Finansman, maliyet, üretim ve pazarlama sorunları nedeniyle çiftçiler seslerini duyurmak için ülke genelinde eylem yapmaya başladı. Tarımsal üretimi ve çiftçilerin refahını olumsuz etkileyen bu sorunların çözümü için kısa, orta ve uzun vadede neler yapılmalı?

ERHAN ADEM: Kısa vadede, üreticinin sorun yaşadığı ürünlerle ilgili pazarlama zinciri oluşturulmalı, çiftçinin ürünü alınarak tüketiciye en kısa ve en az maliyetli yöntemlerle ulaştırılmalıdır. Türkiye Tarım Kredi Kooperatif Marketleri başta olmak üzere kurumların tüm imkânları değerlendirilmeli, ürünlerin tarlada heba olmasına izin verilmemelidir. Ekonomik değeri yüksek olan ürünler ekonomiye kazandırılmalıdır. Çiftçilerin devlet bankalarına borçlarının faizleri silinmeli, ödemeler iki yıl ötelenmelidir. Böylelikle çiftçilerin önümüzdeki yıl üretim sezonuna borç yükü olmadan başlaması sağlanmalıdır.

Orta vadede, çiftçilerin tarımdan kopmaması için uygun kredi imkânlarının sunulması ve tarıma yapılacak yatırımın artırılması şarttır. Girdi maliyetlerinin tarım kredi kooperatifleri aracılığıyla

düşürülmesi, mazotta ÖTV ve KDV'nin kaldırılması ya da minimuma indirilmesi, alınması gereken tedbirlerin başında gelmektedir. Tarım kredi kooperatifleri, çiftçilere hizmet etmesi gereken kurumdur, girdi maliyetlerinde ve ürün pazarlamasında, dünya örneklerinde olduğu gibi, aktif görev üstlenmelidir. İthalat temelli tarım politikaları terkedilmelidir, ithalata harcanacak para çiftçilere aktarılmalıdır. Doğru üretim planlamasıyla ülkemizin bitkisel ve hayvansal ürünlerin karşılanmasıdır. Ürünler özelinde kurulmuş kooperatifler, ürün ticaretinde daha etkin rol almalı, dünya pazarlarını takip ederek ekilecek ürünlerin planlanmasında ve ürünlerin stoklanmasında üretici lehine doğru adımlar atmalıdır. Son yıllarda Toprak Mahsulleri Ofisi, çiftçinin kara gün dostu olduğunu unutarak, serbest piyasa koşulları anlayışıyla yönetilmiştir ve hasat sezonunun başladığı dönemlerde ithalat izinlerini açmıştır. TMO, taban fiyat uygulamalarını sürdürmeli, taban fiyatları belirlerken çiftçilerin refahını gözlemelidir.

Uzun vadede, arazi toplulaştırmasının, modern sulama sistemlerinin, tarımda teknoloji kullanımının, kredi ve destek uygulamalarının, meyve-sebze tedarik zincirinin üreticiyi ve tüketiciyi koruyan bir anlayışla yeniden kurgulanması gerekmektedir. Tarımda marka olduğumuz ihracat ürünleriyle ilgili uzun vadeli planlama yapılmalıdır. Dünya pazarlarındaki yerimizi sürdürülebilir kılacak politikalarla hem ihracatçıların hem de üreticilerin refahı garanti altına alınmalıdır.

Tarımda yeni üretim, satış ve pazarlama modelleri oluşturacak, teşvik ve destek programlarıyla iyi tarım uygulamalarını geliştirecek ve tarımsal üretimde kaliteyi yükseltecek tarım politikaları nasıl yapılandırılmalı?

ERHAN ADEM: Tarımda yeni üretim, satış ve pazarlama modelleri oluşturulurken bitkisel ve hayvansal üretim için farklı stratejiler ortaya konulmalıdır. Bitkisel üretimde ülkemiz için stratejik ürünlerin belirlenmesi gereklidir. Örneğin, buğday, pamuk, mısır, ayçiçeği ve yağlı tohumlar, şeker pancarı gibi tarla ürünleri için sektör temsilcileriyle bir araya gelerek kısa, orta ve uzun vadeli planlama yapılmalıdır. Bu ürünlerle ilgili gelecek projeksiyonu dikkate alınarak üretim stratejileri ortaya konulmalı, buna bağlı olarak üretim planlaması yapılmalı, dünya çapında tarım coğrafyası ve sosyolojisi dikkate alınarak stratejiler uygulanmalıdır.

Kayısı, incir, kiraz, elma, Antep fıstığı, turunçgiller, fındık, çay gibi ürünlerin üretiminde kendi kendimize yetebilmemiz, dünya pazarındaki yerimizi korumamız, pazardan daha fazla pay almamız için adımlar atılmalı, sektörün tüm paydaşlarıyla ortak akılla kararlar alınmalıdır. Ürünlerin üretilmesi, daha kaliteli ve verimli hâle gelmesi için ürün ihtisas araştırma merkezleri daha etkin rol üstlenmelidir, yapılan çalışmalar üniversiteler, özel sektör ve devlet aracılığıyla çiftçilere aktarılmalıdır. Stratejik

RÖPORTAJ

ERHAN ADEM

CHP Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı

MYK Üyesi

ürünlerin depolanması, katma değerli ürünlerin ihracatıyla ilgili Ar-Ge çalışmalarına destek verilmelidir. Üreticilerin ihracattan daha adil pay alabilmesi için kooperatifçilik başta olmak üzere alternatif pazarlama kanalları geliştirilmelidir.

Yaş meyve-sebze ticaretinde üreticiden tüketiciye daha adil bir değer zinciri oluşturmak koşuluyla bir sistem kurulmalıdır. Bu zincir sayesinde sağlıklı meyve-sebzenin vatandaşlarla buluşması sağlanacaktır. Tohumdan sofraya gelinceye dek tüm kontrol noktaları belirlenmelidir. Bakanlık başta olmak üzere yerel yönetimlerin işbirliğiyle kontrol noktaları denetlenmelidir.

Hayvansal ürünler için ortaya koyduğumuz politikaların başında et ve süt sektörü gelmektedir. Beyaz et, balıkçılık ve yumurta, hayvansal üretimin önemli bileşenlerindedir. Her üç ya da beş yılda kriz yaşadığımız et ve süt sektörüne önem verilmesi gerekmektedir. Büyükbaş hayvan yetiştiriciliğinde et ve süt hayvancılığı ayrımı olmasına karşın et ve süt sektörünü birbirinden ayrı sektörler gibi değerlendirmek yanlıştır. Bu iki sektörü birbirinden ayırmadan, "Ana Varsa Dana Var" ilkesini gözeterek değerlendirmek gereklidir. Öncelikle ithalatçı anlayıştan vazgeçilmelidir, ithalata yapılan harcama çiftçilere ve besicilere

aktarılmalıdır. Türkiye, et ve süt üretebilme kapasitesine, becerisine sahiptir. Yeter ki, doğru politikalar ortaya konulsun ve uygulansın. Hayvan ve işletme sayısı doğru tespit edilmelidir. Doğru politikalar uygulayabilmemiz için gerçek rakamlara ulaşmamız gerekmektedir. Ülkemize uygun, doğru süt ve besi ırkları belirlenmelidir, devlet kontrolünde (özel ve kamu) anaç yetiştirme merkezleri kurulmalıdır. Bu sayede her yıl ithalata ödenen milyarlarca liranın önüne geçilecektir. Böylelikle Et ve Süt Kurumu, ithalat lobilerinin kâr etme ve gelir kapısı konumundan uzaklaşarak üretici ve tüketicuyu koruyan, toplum refahını gözetken, etkin bir kurum olacaktır. Küçükbaş hayvancılık, et krizinin çözümünde önemli bir rol üstlenecektir. Meraların daha etkin kullanımı ve verilecek desteklerle küçükbaş hayvan sayısı artacak, kırmızı et sorununun çözümünde küçükbaş hayvancılık sektörü etkili olacaktır.

Türkiye, ithalata bağımlı tarımdan kurtulabilecek mi? Tarımsal üretim süreçleri planlanırken nelere dikkat edilmeli?

ERHAN ADEM: Türkiye ithalata bağımlı tarımdan kurtulabilir. Daha önce vurguladığım gibi, ithalattan kurtulabilmemiz için bir an önce tarım sayımının yapılması, doğru yöntemlerle gerçek rakamlara ulaşılması gerekiyor. Planlama yapmak için ne kadar ekilebilir arazimiz var, meyve ağacı varlığımız nedir, tarım makineleri parkurumuz ne durumdadır, teknolojiye ve günün şartlarına ne ölçüde uyuyoruz, bilmeliyiz. Çiftçi sayısı, su kapasitesi, sulanabilir alan potansiyeli, hayvan varlığı gibi konularda doğru ve gerçek rakamlara ihtiyaç var. Bu verilere ulaştıktan sonra planlama aşamasına geçebiliriz.

Türkiye, son 22 yılda toplam 150 milyar dolar tarımsal ithalat yaptı. Bu tutar, tarımsal altyapının geliştirilmesi, üreticilerin teknolojiyle buluşması için harcansaydı, ithal eden değil, üreten bir ülke olurduk. 2006 yılında "gayrisafi milli hasılanın %1'i tarımsal destek olarak verilir" diye kanun çıkmasına karşın bu destek hiçbir zaman %1 olarak verilmedi. Geçtiğimiz yıl destek binde 2.5 olarak verildi. Çiftçiler, borçlarla boğuşuyor, verilmesi gereken desteği alamıyor. Her geçen gün çiftçi sayısı azalıyor, son 10 yılda 500.000 çiftçi üretimden vazgeçti. Çiftçilik yapanların yaş ortalaması 58'den fazla. Her geçen yıl üretici sayısı azaldığı gibi, üreticiler yaşıyor. Çiftçiler mutlu değil. Bu sorunlar çözülmeden ithalattan kurtulmak mümkün değil.

Partimizin iktidarında en önemli hedefimiz, çiftçilerin mutlu olmasını, gelecek kaygısı taşımamasını sağlamak.

Coğrafi şartları dikkate alarak, ürün deseni doğrultusunda çiftçilerin hakça kazanç elde edebileceği şekilde tarımsal planlama yapacağız. Çiftçileri, tarım ekonomisi derslerinde okutulan örümcek ağı teorisinden kurtaracağız, yani çiftçiler bir yıl kazanıp, ertesi yıl zarar etmeyecek. Hak ettiği kadar kazanan, refah içinde yaşayan Türkiye çiftçisi hayal ediyoruz, bunu gerçekleştireceğiz.

Ziraat Bankası, çiftçinin bankası olacak, üretim için finansmanın garantörü olacak. Tarım kredi kooperatifleri, çiftçilerin gübre, sulama borusu, ilaç, tohum gibi ihtiyaçlarını karşılayan, çiftçileri destekleyen ana kooperatif olarak aktif rol üstlenecek, ülke çapında yapılanmasıyla tarımsal ürün pazarlamasında üstüne düşen görevi yerine getirecek. Tarım satış kooperatiflerini daha aktif hâle getirerek, zeytinyağı, pamuk, incir, kayısı, fındık gibi birçok stratejik ürünün depolanması ve pazarlanması sürecinde, çiftçinin ortaklığında daha fazla kâr edilmesini sağlayacağız.

Sürdürülebilir tarımsal üretim için toprağın, suyun, bitkisel üretimdeki genetik varlığın, çeşitliliğin, çiftçilerin korunması şart. Toprak, tohum, su, üretici, bilgi ve beceri yoksa, ürün yok. Gelecekte gıdanın ne kadar önemli olacağını hepimiz biliyoruz. Kendimize yetip, ihracatta dünyadaki yerimizi korumak için üretimin her unsurunu korumalı ve gelecek nesillere aktarmalıyız. Küresel iklim krizi karşısında çiftçileri savunmasız bırakmamalıyız. İklim kriziyle mücadelede yönelik çalışmalara öncelik vermeli, çiftçimizi eğitmeliyiz.

Kırsal kalkınmayı destekleyecek, tarımsal üretimde verimliliği sağlayacak çalışmalar kapsamında yerel yönetimler nasıl bir rol üstlenmeli?

ERHAN ADEM: Büyükşehir Yasası nedeniyle büyükşehir belediyeleri kırsal bölgelerle daha fazla ilgilenmek zorunda kaldı. Köylerin mahallelere dönüştürülmesinin doğru olmadığını bir kez daha altını çizmek isterim. Büyükşehir belediyeleri başta olmak üzere tüm belediyelerimiz kırsalda güzel çalışmalar yaptı. Üreticilere her zaman destek oldular. Belediye ismi vermeden birkaç projeye değinmek isterim. Belediyelerimiz, sulama suyu sorunu yaşayan birçok ilçe, belde ve köyde modern sulama suyu altyapısı, kapalı devre yağmurlama ve damla sulama sistemleri kurdu. Bu sistemleri de güneş enerjisi sistemlerine entegre ederek "sıfır enerji, sıfır atık" anlayışıyla sudan maksimum fayda elde etme imkânı sundular.

Çiftçilerin mazot, gübre, fide, tohum, gübre gibi girdi ihtiyaçlarını karşılamamın yanı sıra küçükbaş hayvan projeleriyle kadınların ve gençlerin tarımdan uzaklaşmasını engellemek için büyük rol üstlendiler. Elbette bunlar yeterli değil. Merkezî yönetim bu sorunları dert edinmeli.

Belediyelerimiz, "Halk Ekmek" ve "Halk Süt" aracılığıyla ürünleri hak ettiği fiyattan veya değerinin üstünde alarak, tüketicileri güvenilir, uygun fiyatla ürünlerle buluşturdu. Halk Marketler aracılığıyla ürünlerin tarlada kalmasını engellediler, tüketicilerin uygun fiyatlı meyve- sebze ulaşmasına aracı oldular.

Bu çalışmaların Tarım ve Ormanlık Bakanlığı işbirliğiyle ülke ekonomisine katkıda bulunacak şekilde yapılması gerekiyor. Merkezî yönetimle yerel yönetimler arasındaki işbirliğiyle projelerde kaynak israfının önüne geçmek, projelerden faydalanan kişi sayısını artırmak ve kırsalda kalkınmayı sağlamak mümkün. Biz, her türlü işbirliğine açıldık, iktidarımızda belediye ayrımı yapmadan bu koordinasyonu sağlayacağız.

Belediyelerimiz, geçmişte köy, bugün mahalle konumundaki yerleşimlerde kreş, sağlık, evde bakım, ulaşım gibi birçok hizmet başlığında çalışmalar yaptı. Daha yaşanabilir köyler, mahalleler yaratmak, belediyelerimizin en önemli amaçları arasında yer alıyor. Çünkü kırsal nüfus göç ediyor, kimse köyde kalmak istemiyor, köylerde nüfus yaşlandı. Bu nedenle belediyelerimizin dezavantajlı bölgelere daha fazla hizmet götürmesi ve o bölgelerde yaşayan vatandaşlara daha fazla imkân sunması gerekiyor.

Köylerde yapılan şenlikler, kırsal turizmi hareketlendirme girişimleri, CHP'li belediyelerin öncelikleri arasında yer aldı, almaya da devam edecek. Bu sayede kırsalda yaşayan vatandaşlar mutlu oluyor, kentli nüfus kırsalı tanımaya, üreticilerin ürünlerini almaya geliyor, yani kent ile kırsal buluşuyor. CHP'li belediyeler, kırsal kalkınmanın öncüsüdür. Belediyelerimizin en önemli görevi, kırsalla kenti buluşturmak, toplumun gıda yükünü taşıyan çiftçilerin emeğinin görünür olmasını sağlamaktır.

GÖKAN ZEYBEK

CHP Yerel Yönetimler ve Dirençli Kentlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı
İstanbul Milletvekili

"TÜRKİYE'DE TARIMI YENİDEN GÜÇLENDİRECEĞİZ"

CHP Belediye Gazetesi, tarım politikaları dosyası kapsamında belediyelerimizin tarımsal üretimi geliştirmeye yönelik çalışmalarını ve projelerini ele aldı. Büyükşehir, il ve ilçe belediyelerimiz, kırsal ve ulusal kalkınmanın yolunun tarımdan geçtiği gerçeğinden hareketle yeni hizmet döneminde de tarım odaklı çalışmalara devam edecek. İktidarın ekonomide, tarımda, eğitimde, sağlıkta, toplumsal yaşamı doğrudan etkileyen her alanda ülke geleceğini tehdit eden hatalı politikaları ülkemizi sorunlarla karşı karşıya bırakıyor. Son yıllarda iklim krizinin ve ekonomik krizin etkisiyle Türkiye tarımı yara alıyor, üreticiler ve çiftçiler zor günler yaşıyor. Çiftçiler, seslerini duyurmak, ekonomik açıdan yaşadıkları sıkıntıları görünür kılmak için ülke genelinde eylem yapıyor. Tarımsal girdi fiyatlarındaki artış, gıda enflasyonunu daha da yükseltiyor.

Şubat 2024'te Tarım-GFE endeksi aylık bazda %3.59, yıllık bazda %49.92 arttı. Tarımsal girdi enflasyonu Eylül 2019'dan bu yana aralıksız yükseldi. Dünya genelinde gıda fiyatları düşerken, Türkiye'de artmaya devam etti. Türkiye, son 22 yılda toplam 150 milyar dolar tarımsal ithalat yaptı. Ekonomik kriz ve yüksek enflasyon nedeniyle alım gücü giderek düşen vatandaşlar da bu süreçten etkilendi, etkilenmeye de devam ediyor. Bu durum, üreticilerin, tarımsal üretimin, vatandaşların ve Türkiye'nin geleceğini tehdit ediyor. OECD raporlarına göre Türkiye, 38 üye ülke arasında en yüksek gıda enflasyon oranına sahip ülkedir. Geçmişte dünyaya örnek olan, kendi kendine yeten ülkeler kategorisinde yer alan ülkemiz için bu süreç iktidarın kötü ekonomi yönetiminin ve tarım sektörünü desteklemedeki yetersizliğinin sonucudur. Uzun vadeli, etkin tarım politikaları ve tarımsal stratejiler ivedilikle hayata geçirilmelidir. Partimizin iktidarın bu sorunlara kalıcı çözümler bulunacaktır. İktidarın tarımı ve çiftçiyi yok eden tarım politikaları terk edilmelidir. Türkiye'nin esas beka sorunu her sektörü dört koldan saran iktidar politikalarıdır.

Türkiye tarımını yeniden güçlendirmek ve tarımsal üretimi geliştirmek için tarımsal sulamada kullanılan elektrikten vergileri kaldırmayı, güneş enerjisi aracılığıyla tarımsal sulamaya elektrik desteği sağlamayı, sulamada kullanılan elektrik borçlarının birikmiş faizlerini silmeyi, yıl içindeki ödemeleri faizsiz şekilde ürün hasadından sonra yapmaya olanak tanımayı, havza bazlı üretim modeline geçmeyi, üreticilerin ve çiftçilerin ÖTV'siz, KDV'siz mazot kullanabilmesi için gerekli düzenlemeleri yapmayı, hayvan yemi ve gübre için sübvansiyon, destekleme uygulamalarını, çiftçinin elinde kalan ürünlerin tamamının devlet tarafından alınmasını, tarımda ithalata son verilmesini öneriyoruz. Gıda egemenliğini ön planda tutan, üreticilerle tüketicileri aracı buluşturan, çevre ve doğayla uyumlu, kırsal kalkınma odaklı, kamucu anlayışıyla güçlenen tarımı, kalkınmanın ana unsuru olarak kabul ediyoruz. Çünkü tarım, siyaset ve partiler üstü bir sektördür, ülkemizin var eden temel yapıtaşlarından biridir. Bu anlayışla tarımı yeniden güçlendireceğiz ve ülkemizi aydınlık geleceğe taşıyacak tarım sektörünü doğru stratejiler ve planlamayla ayağa kaldıracız.

"TARIMDA YEREL YÖNETİMLERİN ROLÜ BÜYÜKTÜR"

Türkiye tarımının başlıca sorunları sizce nelerdir? Tarımsal destekleme uygulamaları tarımdaki güncel sorunların çözümü için yeterli olacak mı?

NAZIM TANRIKULU: Türkiye tarımının başlıca sorunlarını şu başlıklar altında toplayabiliriz.

Tarım ve Orman Bakanlığı Teşkilatlarının Yapısı: Tarım ve Orman Bakanlığı'nın tüm il ve ilçelerde birimleri var. Bu anlamda bakanlık, geniş bir örgütlenme ağına sahip. Fakat bu birimlerdeki teknik personel, büro işleri nedeniyle asli görevlerine vakit ayıramıyor. Bakanlığın il/ilçe müdürlüklerinin şehir merkezlerinden o şehrin çeperlerine taşınması, çiftçi adına tarımsal üretim ve Ar-Ge yapılan alanlara dönüştürülmesi, personelin kendini geliştirmesinin ve çiftçilerle bilgi paylaşımı yapılmasının önünü açacaktır. Bir nevi tarımsal eğitim ve üretim merkezleri olacaktır. Çiftçiler de çalışmalarını yerinde görecektir, kendi imkânları ve deneyimleriyle çözemedikleri konularda destek alacaklardır. Tarımla ilgili çalışan kamu kurumları, araştırarak, üreterek, bilgi paylaşarak tarımı geliştirmelidir. Bu kurumlar, illerindeki veya yakın illerdeki üniversitelerin ziraat fakülteleri, araştırma enstitüleri ve tarım örgütleriyle işbirliği yaparak çalışırsa, Türkiye tarımı gelişecek ve ilerleyecektir.

Su Kaynaklarının Azalması ve Kuraklık: İklim değişikliği ve yanlış sulama uygulamaları, su kaynaklarının azalmasına ve kuraklık riskinin artmasına neden olmaktadır. Sulama sistemlerinin verimli kullanılması, su kaynaklarının korunması ve toprağın su tutma kapasitesinin artırılması önemlidir. Gerek tarımsal üretim alanlarında gerek doğal alanlarda, giderek azalan yağmurlarla gelen suyun akıp gitmesinin önüne geçilebilecek yağmur suyu hasat yöntemlerinin yaygınlaştırılması, ülkenin tarım ve doğa politikası olacak derecede önem arz etmektedir.

Su kaynaklarının sınırlı olduğu ülkemizde, tarımda suyun etkin kullanımı önem taşımaktadır. Damla sulama gibi modern sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması, su tasarrufu sağlarken verimi de artıracaktır. Ayrıca kuraklığa dayanıklı tarımsal ürünlerin teşvik edilmesi, gelecekte yaşanması muhtemel sulama kaynaklı kriz için çıkış yolu olabilir. Hayvancılık sektöründe yem girdisi önemli gider kalemlerinden biri olduğu için sulu tarıma dayalı yem bitkilerinin yerine kuraklığa dirençli yem bitkilerinin tarımı önem arz etmektedir. Topraktaki su kaybının buharlaşmayla önlenmesi, su tutma kapasitesini artırmak için malçlama, kes-bırak diye tabir edilen ara çapalamasız tarımın da ülke genelinde yaygınlaştırılması için seferberlik ilan edilmesi gerekmektedir.

Toprak Verimliliğinin Düşmesi: Aşırı gübre kullanımı, tarım arazilerinin tarım makineleriyle işlenerek işlevsizleştirilmesi, yanlış ekim rotasyonları ve erozyon gibi faktörler, toprak verimliliğini düşürmektedir. Toprak verimliliğini artırmanın yolu, üstenci, insan merkezli bakışı bırakarak, agroekolojik bir bakış açısıyla ekosistem bileşenlerinin hayrını gözeterek düşünsel değişimden geçmektedir. Agroekolojik perspektifte doğanın döngüsü takip edilerek toprağa yapılacak mekanik müdahaleler azaltılmalı, toprak işlemez tarım, münavebe, mikrobiyolojik gübreleme, yeşil gübreleme gibi yöntemler kullanılmalı, toprağın üzerinin çıplak bırakılmaması sağlanmalıdır. Onarıcı tarım, organik tarım, biyodinamik tarım, permakültür gibi yöntemlerin bu konudaki çözüm önerileri dikkate alınmalıdır.

Küçük Çiftlik Yapısı: Türkiye'deki tarım arazileri genellikle küçük parçalara bölünmüştür. Bu durum, modern tarım tekniklerinin uygulanmasını zorlaştırmaktadır. Küçük aile çiftçiliğinin çıkış yolu olarak markalaşmaya destek verilmeli, ürünlere katma değer katacak çözümler düşünülmelidir.

Tarımsal Ürünlerin Düşük Fiyatları ve Komisyonculuk: Küresel pazardaki rekabet ve araçların yüksek kâr marjları, üreticilerin gelirlerini düşürmektedir ve tarıma yönelik ilgiyi azaltmaktadır. Komisyonculukla ilgili sorunun hepimiz farkındayız. Ancak bu alanda yapılması gerekenlerle ilgili ciddi adımlar atılmıyor. Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ahmet Akın'ın öncülüğünde çiftçilerin refahını yükseltecek, tekrar milletin efendisi olmasını sağlayacak çalışmalara başladık. Gömeç bamyası olarak bilinen sultani bamya çeşidinin katma değerini artırmak için inovasyon çalışmaları yaptık, dondurarak kurutma yöntemiyle cips hâline getirdik. Bu ürünler, önümüzde dönemde kurulacak "Yakın Marketler" aracılığıyla satılacak, yurtdışı pazarına girecek, kazanç yine üreticiye dönecek ve üretimde sürdürülebilirlik sağlanacak. Bu çalışmaları, Balıkesir'de pazar sorunu yaşayan diğer tarımsal ürünler için de yapacağız.

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Çiftçi Eğitim Merkezi'nden (BAÇEM) eğitim alan çiftçiler için "Sözleşmeli Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Projesi" başlattık. Bu projeyi de "Tarladan Eczaneye" anlayışıyla hayata geçirdik. Proje, ürün-değer zinciri mantığıyla ilerliyor. Proje kapsamında çiftçiden aldığımız tıbbi bitkileri üniversitemizin desteğiyle işleyerek, şurup, pastil, boğaz spreyi gibi ürünlere dönüştüreceğiz. Ürünleri öncelikle Balıkesir ve Bursa bölgesindeki eczanelere satmayı planlıyoruz. Bu projeye, yerli hammaddeyle bu tür ürünlerin üretilmeyeceğine dair algıyı değiştirmeyi, üretmek isteyen girişimcilere rol model olmayı, Balıkesir'i tıbbi ve aromatik bitkiler konusunda çekim merkezi yapmayı hedefliyoruz.

Teknolojik Yetersizlik: Tarımda modern teknolojilerin kullanımı yetersiz kalmaktadır, verimlilik artışı ve yüksek kalite engellenmektedir. Tarımsal teknolojinin geliştirilmesi, tarım örgütlerinin sorunlarına dair ihtiyaçların tespiti, üniversitelerin ilgili alanlarındaki bilim insanlarının ve bu alandaki makine üreticilerinin işbirliğiyle mümkün olabilir.

Kırsal Göç: Genç nüfusun tarımdan uzaklaşması, yaşlanan nüfus ve buna dayalı emek yoğun tarımdaki işgücü kıtlığı, tarımsal üretimde ciddi sorunlara yol açmaktadır. Kırsal alandaki göçün temel sebepleri arasında neoliberal politikalar, köy okullarının taşınmasıyla eğitim sistemiyle kademeli olarak kapatılması, eğitim imkânlarından ve değişime uyumlanabilecek sosyo-kültürel olanaklardan kırsal bölgelerin mahrum bırakılması sayılabilir. Üstenci kentlinin "köylülük" tanımı bile bu yıkımın sebebidir diyebiliriz. Yerini, yurdunu terk eden köylünün tarlaları şirketlere, sermaye sahiplerine satıldı. Tarımsal üretim için değil, sadece "yatırım" maksatlı alınan bu araziler ekilmedi, birçok orman köyünde zamanında ekilecek yer olmayan tarlaların hepsi boş bırakıldı.

Göçü tersine döndürmenin yollarından biri, kendim de köyünden göç eden biri olarak söyleyebilirim ki, köylerdeki yaşam refahını yükseltmek ve göçün sebeplerini ortadan kaldırmaktır. Kentlerdeki asgari refah unsurlarının, devlet eliyle yapılacak kırsal kalkınma hamlesiyle hazırlanması gerekmektedir.

RÖPORTAJ

NAZIM TANRIKULU

BAÇEM Şube Müdürü

Anadolu Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Derneği Başkanı

Tıbbi ve aromatik bitkilerle ilgili profesyonel hayatına Selçuk Üniversitesi Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Programı'ndan 2003 yılında mezun olarak başladı. Tıbbi bitkiler alanındaki bilgilerin kökenlerini araştırmak üzere 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde başladığı Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Tıp Tarihi ve Etik Programı'nda Prof. Dr. Ayten Altıntaş'ın öğrencisi olarak devam eden yüksek lisans eğitimini "Ege Yöresindeki Bazı Tıbbi Bitkilerin Kadim Tıpta, Halk Tıbbında ve Bugünkü Araştırmalardaki Yerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi" başlıklı teziyle 2021 yılında tamamladı.

Türkiye'nin ilk tıbbi bitkiler bahçesi olan "Zeytinburnu Tıbbi Bitkiler Bahçesi" ve "Kütahya Belediyesi Hekim Sinan Tıbbi Bitkiler Araştırma Merkezi" projelerinde uzun yıllar görev yaptı. 2011-2016 yılları arasında Türkiye'de ilk defa kozmetik bitkileri tarımı yaparak "Bitkisandı" markasıyla doğal kozmetik ürünleri üretti. Bu girişimcilik tecrübesiyle edindiği deneyimlerle butik kozmetik üreticisi girişimcilere eğitimler verdi, onları cesaretlendirdi, üretim ekonomisine katılmalarını sağladı. Uludağ Üniversitesi'nin düzenlediği doğa ve orman Pedagojisi eğitimlerinin eğitimcilerinden biridir. Kaz Dağları'nda çocuklara yönelik doğa eğitimleri vermek üzere kurulan "Orman İyeleri" oluşumunun da kurucularındandır.

Bitki özleri, şifalı iksirler, doğal kozmetik, şifalı bitkileri tanıma amaçlı flora yürüyüşleri, tentür, doğal boya, doğal koku, aromaterapi, mürşidim doğa, bitkilerle inziva vb. konularda atölye ve eğitim çalışmalarında eğitim veriyor. Geleneksel tıp ve tıbbi bitki konusundaki kongre, çalıştay, panel vb. organizasyonlarda görev alıyor, bu etkinliklerde bildiri sunuyor. TBMM Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Araştırma Komisyonu'nda uzman olarak görev aldı, tıbbi ve aromatik bitkiler konusunda oluşturulacak politikalara referans olacak rapora katkıda bulundu.

Anadolu Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Derneği Başkanı'dır. Aromaterapi Derneği'nin yönetim kurulu üyesidir. HayyKitap tarafından yedinci baskısı yayımlanan "Tıbbi Bitkileri Doğru Kullanma Rehberi" adlı kitabın yazarıdır. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi tarafından 2017 yılında basılan "Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Rehberi" adlı bir kitabı daha bulunmaktadır. 2017 yılından bu yana Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nde BAÇEM Şube Müdürü olarak görev yapmaktadır.

Çiftçilere verilen tarım sübvansiyonları, tarım sektörünün önemli bir parçasıdır. Bu sübvansiyonlar hem çiftçilerin gelirlerini destekleme hem de sürdürülebilir gıda üretimi amacıyla kullanılmaktadır. Ancak sübvansiyon sisteminin geliştirilmesi ve sorunların çözülmesi gerekmektedir. Destek sisteminin, bazı ürünlerde aşırı üretim, çevresel sorunlar ve büyük çiftliklerin küçük çiftliklere kıyasla destekten daha fazla faydalanması gibi olumsuz yönleri de bulunmaktadır.

• **Desteklemelerin Hedeflenmesi:** Desteklemeler, küçük aile çiftçilerine, organik üretime, su tasarrufu sağlayan teknolojilere ve yüksek katma değerli ürünlere öncelik verilerek daha etkili hâle getirilebilir.

• **Desteklemelerin Çeşitlendirilmesi:** Sadece fiyat destekleri yerine, üretimde verimliliği artıracak, pazarlama kanallarını geliştirecek ve risk yönetimine katkı sağlayacak farklı destekleme mekanizmaları geliştirilmelidir.

• **Araştırma ve Geliştirme Yatırımı:** Tarımsal araştırmalara yapılan yatırımlar, yeni çeşitler ve su tasarrufu sağlayan teknolojiler geliştirilerek tarımın sürdürülebilirliğini sağlayabilir.

• **Kırsal Kalkınma:** Tarımın yanı sıra kırsal alandaki diğer sektörlerin de desteklenmesi, gençlerin tarıma ilgisini artırabilir ve kırsal göçü önleyebilir.

• **Kooperatifleşme:** Üreticilerin bir araya gelerek oluşturdukları kooperatifler, pazarlık güçlerini artırarak daha iyi fiyatlar alınmasını sağlayabilir.

Tarımda sürdürülebilirliği sağlamak ve tarım ithalatını azaltmak için hangi önlemler alınmalı? Türkiye'deki tarım politikalarının kapsamı nasıl olmalı?

NAZIM TANRIKULU: Türkiye'deki tarım politikalarının uzun vadeli tarım stratejisine dayalı ilerlemediğini söyleyebiliriz. Her hükümetle birlikte tarım politikaları da değişiyor, bazen çok heyecanla karşılanan bir tarım politikası sonraki dönemde rafa kaldırılıyor. Ülkemiz, 1950'li yıllardan bu yana tarım alanında tam bağımsız bir politika izleyemedi diyebiliriz. Sürdürülebilir tarımsal politikalar için ilgili kurum ve kuruluşların, çiftçi örgütlerinin, bilim insanlarının ve sektör paydaşlarının katılımıyla uzun vadeli tarım stratejilerinin hazırlanması, başlatılan projelerin bu stratejik plan esnetilmeden ilerlemesini sağlayacak devletçi yaklaşımla ele alınması, tarımda kümelenme ve markalaşma hareketiyle ilerlenmesi gerekiyor. Kapsama ilişkin ana başlıkların nasıl olması gerektiğini şöyle sıralayabilirim:

• **Su Yönetimi:** Sulama sistemlerinin modernizasyonu, su tasarrufu sağlayan yöntemlerin yaygınlaştırılması ve su kaynaklarının etkin kullanımı.

• **Toprak Koruma:** Erozyonla mücadele, organik gübre kullanımı, toprak analizleri ve buna göre gübreleme.

• **Biyçeşitlilik:** Biyolojik mücadele yöntemlerinin desteklenmesi, genetik çeşitliliğin korunması ve doğal düşmanların korunması.

• **Enerji Verimliliği:** Tarımda yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, enerji verimli ekipmanların teşviki.

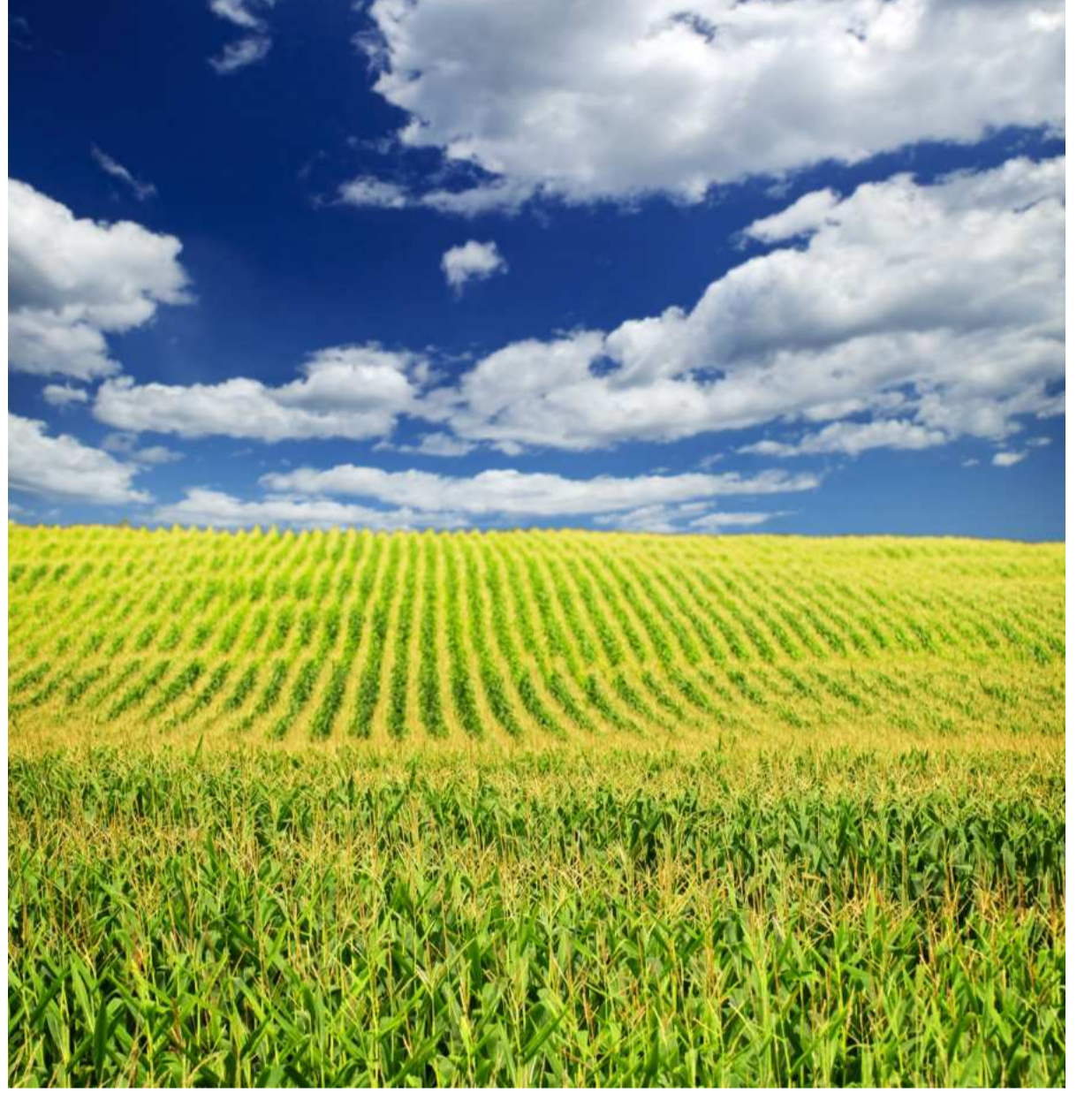
Türkiye Tarımsal Araştırmalar Merkezi (TÜTAM): TÜBİTAK, ASEL SAN gibi özerk bir yapısı olan, tarımsal üretim için stratejik araştırmalar yapan bağımsız bir kuruluş gerekmektedir. Bu kuruluş, çiftçi, sektör, üniversiteler, sektör bileşenleriyle koordinasyonu sağlayan, ürün geliştiren, sorunlara ekolojik çözümler üreten ve politika oluşturan bir kurum olmalıdır. Patent ve faydalı model üretmeye dayalı çalışmalar da yapılmalıdır. Her il veya bölgede şubeleri olacak bir yapılanmayla kurgulanmalıdır. Bu kuruluşta şu bileşenler olabilir:

• **Tarımsal Eğitim Merkezi:** Bu merkez bünyesinde halka açık kurs programları düzenlenerek merkeze gelir kazandırılabilir. Üreticiler, eğitimler sayesinde bölgelerinde öncü olacaktır.

• **Yaşayan Tarım Müzesi:** Tarım tarihinin ve kültürünün yaşatıldığı, yerel tohumlar gibi kaybolmaya yüz tutmuş tarım kültürü unsurlarının yaşatıldığı bu merkez hem bir çekim alanı olacaktır hem de somut olmayan tarım kültürünü yaşatarak gelecek nesillere aktaracaktır. Bu müze, farklı disiplinlerden yetkin kadrosuyla (halk bilimi, botanik, antropoloji, ziraat vb.) geçmiş ve gelecek arasında Anadolu'yu temel alan tarım kültürünü aktaracaktır. Ayrıca unutulmuş tarım geleneklerini araştırma ve derleme faaliyetleri de yürütecektir.

• **Tarım Kütüphanesi:** İhtisas kütüphanesi olacaktır. Ulusal tarım dergisi de bu kütüphane sayesinde yayımlanacaktır.

• **Yerli Tohum Çeşitliliği:** Genetik çeşitliliği koruyarak, iklim değişikliğine daha dirençli ve yerel koşullara uygun yerli tohum

çeşitlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması gerekmektedir. Bu sayede dışa bağımlılığı azaltırken, biyolojik çeşitliliği de koruyacağız.

• **Su Yönetimi:** Su kaynaklarının sınırlı olduğu ülkemizde, tarımda suyun etkin kullanımı önem taşıyor. Damla sulama gibi modern sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması, su tasarrufu sağlayacak, aynı zamanda verimi de artıracaktır.

• **Değer Zincirinde İyileştirme:** Üreticiden tüketiciye kadar tüm değer zincirinde iyileştirme yapılması, gıda kayıplarının azaltılması ve tarımsal ürünlerin katma değerinin artırılması gerekmektedir. Kooperatifleşme, pazarlama kanallarının çeşitlendirilmesi ve gıda işleme tesislerinin sayısının artırılması, bu konuda atılabilecek önemli adımlardır.

• **Çevre Dostu Üretim:** Tarımda çevreye duyarlı üretim yöntemlerinin teşvik edilmesi, toprak verimliliğini koruyacak ve kirliliği önleyecektir. Organik tarım, biyolojik mücadele ve entegre zararlı yönetimi gibi uygulamalar, sürdürülebilir tarım için vazgeçilmezdir.

• **Genç Çiftçilere Destek:** Tarıma gençlerin ilgisini çekmek ve onları bu sektöre kazandırmak için eğitim ve istihdam olanaklarının artırılması gerekmektedir. Tarımla ilgili meslek yükseköğretimlerinin sayısının artırılması, kredi imkânlarının genişletilmesi ve genç çiftçilere yönelik destek programlarının geliştirilmesi, bu hedef doğrultusunda atılabilecek önemli adımlardır.

Türkiye'nin tarım politikaları, geleceğe yönelik bir vizyonla yeniden şekillendirilmelidir. Teknolojik dönüşüm, yerli tohum çeşitliliği, su yönetimi, değer zincirinde iyileştirme, çevre dostu üretim ve genç çiftçilere destek, bu vizyonun temel unsurlarıdır. Türkiye bu sayede tarımsal üretimde kendi kendine yeten bir ülke olacaktır ve dünya pazarlarında daha rekabetçi bir konuma yükselecektir.

Tarımda ithalatın azaltılması için yapılması gerekenler:

• **Yerli Üretimi Destekleme:** Yerli üreticilere kredi, teşvik ve teknik destek sağlanması, gıda güvenliği standartlarının yükseltilmesi.

• **Depolama ve Pazarlama Sistemlerinin Geliştirilmesi:** Ürünlerin kayıpsız depolanması ve pazarlanması için soğuk hava depoları, ambalajlama tesisleri gibi altyapı yatırımları.

• **İşlenmiş Ürün Üretimi:** Tarım ürünlerinin işlenerek katma değerinin artırılması ve ihracata yönelik ürünlerin üretimi.

• **Gümrük Vergileri ve Kotalar:** İthal ürünlere uygulanan gümrük vergilerinin yeniden gözden geçirilmesi ve yerli üretimi korumak amacıyla kotaların belirlenmesi.

• **Tüketici Bilincinin Yükseltilmesi:** Yerli ürünlerin tüketilmesinin önemi konusunda tüketicileri bilinçlendirme çalışmaları.

Endemik, tıbbi ve aromatik bitkiler konusunda uzmanız. Bu konuda kitap da yazdınız. Son yıllarda tarımda yeni akım olarak kabul edilen bitki yetiştiriciliğinin uzun vadede tarıma, yerel ve ulusal ekonomiye katkısı ne olacak?

NAZIM TANRIKULU: Tıbbi aromatik bitkilerin, bu bitkilerin endemik olanlarının uzun vadede ülke ekonomisine büyük katkısı olacak. Bu bitkilerin kullanım alanı (ilaç, boya, kozmetik, baharat, hayvan sağlığı, yem vb.) çok geniş olduğu için katma değerli ürün üretimi açısından girişimcilerle sonsuz olanaklar sunuyor. Endemik tıbbi aromatik bitkilerin yetiştirilmesi, bu bitkilerin doğal ortamlarında korunmasına ve biyolojik çeşitliliğin artmasına

katkıda bulunuyor. Endemik tıbbi aromatik bitkiler, genetik çeşitlilik açısından oldukça zengindir. Bu bitkilerde bulunan aktif maddeler, diğer bölgelerde yetişen aynı tür bitkilere göre farklılık gösterebilir. Bu durum, yeni ilaç ve kozmetik ürünlerinin geliştirilmesi için önemli bir potansiyel sunmaktadır. Endemik bitkiler, ülkemizin doğal zenginlikleri arasında yer alıyor, aynı zamanda biyolojik mirasın da bir parçası.

Tıbbi aromatik bitkiler, ülke ekonomisi için önemli bir potansiyel taşıyor. Bu bitkilerin yetiştirilmesi, işlenmesi ve pazarlanması sayesinde hem ülke ekonomisi güçlenecek hem de dünya genelinde hızla büyüyen bu pazarda ülkemiz önemli konuma yerleşecek. Özellikle endemik türlerin korunması ve sürdürülebilir kullanımı, gelecek nesillere daha sağlıklı ve zengin bir doğal çevre bırakmak için önem taşıyor. Yerde de o bölgenin tarımsal kalkınmasına, turizmne katkıda bulunuyor. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Çiftçi Eğitim Merkezi (BAÇEM) bünyesinde tıbbi ve aromatik bitkilerle ilgili uygulamalı eğitimler veriyoruz, her yıl Balıkesir Aromaterapi Festivali düzenliyoruz. Bu çalışmalar, tıbbi ve aromatik bitkiler konusunda bölgemizi çekim merkezi hâline getirdi diyebiliriz. Yatırımcılar bizden kurs alarak bölgemizde üretim tesisleri açmaya başladı. Girişimciler de kendi markalarını oluşturarak katma değerli ürünler üretmeye başladı.

Dünya çapındaki krizler, özellikle iklim krizi, tarımda verimliliği artıracak teknolojilere ve tarımsal girişimciliğe ihtiyaç duyulmasına neden oluyor. Üretimde ve gıda güvenliğinin sağlanmasında tarımsal girişimciliğin rolü nedir?

NAZIM TANRIKULU: Tarımsal girişimciliği, yeni nesil çiftçilik olarak tanımlayabiliriz. Tarım girişimcileri, başka disiplinlerden tarıma yöneldiler de, yabancı dil bilmeleri, entegre bir kavrayışa sahip olmaları ve genellikle 40 yaş altı gençlerden oluşmaları sebebiyle daha proaktif olabiliyorlar. Bu girişimciler iklim krizi konusunda bilinçli oldukları için sürdürülebilir çözümler üzerinde çalışıyorlar. Geleneksel tarım yöntemlerinin yetersiz kaldığı bu dönemde girişimciler, yenilikçi teknolojiler ve uygulamalar geliştirerek tarımda verimliliği artırarak, daha az kaynak tüketerek, katma değerli tarım yapmanın yollarını arıyorlar.

Gıda güvenliği açısından bakıldığında tarım girişimcileri, bitki çeşitlerini geliştirerek kuraklığa ve hastalıklara dayanıklı tarım yapmayı mümkün kılarlar. Ayrıca sulama sistemlerindeki verimliliği artırarak su kaynaklarının daha etkin kullanılmasını sağlarlar. Bu sayede iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı daha dirençli bir tarım sistemi oluşturulur ve gıda üretiminde süreklilik sağlanır.

Üretimde ise, tarım girişimcilerinin her aşamada (tarım aletlerinden üretim süreçlerine kadar) yeni teknolojiler kullanarak verimliliği artırıcı çalışmalar yaptıklarını görüyoruz. Örneğin, otonom tarım araçları, drone'lar ve yapay zekâ gibi

teknolojiler sayesinde tarımsal üretim daha hızlı ve daha doğru yapılabilir. Bu da üretim maliyetlerini düşürerek çiftçilerin gelirlerinin artmasını sağlar ve daha rekabetçi bir ortam yaratır.

Tarım girişimcileri, tarım atıklarını değerlendirerek, biyodinamik, onarıcı, organik tarım uygulamaları gibi sürdürülebilir yöntemlerle üretim yaparak, yerel pazara ilham verecek işlere örnek teşkil edecek adımlar atıyorlar. Tarımsal girişimcilik, dünya çapındaki krizlere karşı tarım sektörünün daha dirençli ve verimli hâle gelmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Girişimciler, yenilikçi fikirleri ve teknolojileriyle tarımın geleceğini şekillendiriyor ve gıda güvenliğini sağlamak için çalışmalar yapıyor.

Tarımsal üretimin teşvik edilmesi ve iyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması için yerel yönetimler hangi inisiyatifleri üstlenmeli? Yerel tarımı geliştirmek için nasıl bir yol izlenmeli?

NAZIM TANRIKULU: Yerel yönetimler, sürdürülebilir tarımın ve kırsal kalkınmanın önemli aktörleridir desek yanlış olmayacaktır. Son yıllarda yerel yönetimlerin tarımla ilgili yaptığı çalışmalar küçük çaplı görülse de, model olması ve cesaret vermesi açısından önemlidir. Yerel yönetimler, tarımla ilgili diğer paydaşlarla işbirliği yaparak tarımsal üretimi teşvik etmek ve iyi tarım uygulamalarını yaygınlaştırmak için farklı inisiyatifler üstlenebilir. Özellikle ekonomisi ve sanayisi tarımsal üretime dayalı olan yerel yönetimler, bütçelerinin büyük bölümünü tarımsal üretime ayırarak güçlü bir ekip kurmalıdır.

Yerel yönetimler, tarımsal üretimin gelişmesi için şu çalışmaları yapabilir:

- Tarımsal Kuluçka Merkezi: Belediyeler, tarımla ilgili markalaşma fikri olan girişimciler ya da proje fikriyle açılacak çağrılarda uygun bulunanlar için "Tarımsal İş Geliştirme Merkezi" kurabilir. Bu merkezde beş yıl boyunca uygun kira, ortak hammadde kullanımı gibi desteklerden faydalanan girişimciler, üst seviye için organize sanayi bölgelerine yönlendirilebilir.

- Tarımsal danışmanlık hizmetleri vermek için "Tarım Danışmanlık Merkezleri" kurularak veya mevcut hizmetler güçlendirilerek çiftçilere ulaşılabilir.

- Üreticilerin pazar sorunlarının çözümü için çalışmalar yapılmalıdır. Çiftçinin ürettiği ürüne katma değer kazandıracak Ar-Ge çalışmaları, sözleşmeli alım, kurulacak işletmeler üzerinden ilgili pazarlara satış yapılmalıdır.

- Üreticilere, işgücü maliyetlerini düşürecek makine ve ekipman desteği verilmelidir. Bu destek de bireysel olarak değil, kooperatifler veya köy tüzel kişilikleri aracılığıyla ortak kullanıma sunulacak şekilde verilmelidir.

- Kısa döngü gıda sistemleri kurularak yereldeki çiftçinin, ürününü doğrudan satabileceği yerel pazar alanları açılabilir.

Yerel yönetimler, bu pazar alanlarında yönlendirici, denetleyici ve düzenleyici rol üstlenebilir. Yerel pazarlar, çiftçi pazarları, topluluk destekli tarım gibi modeller teşvik edilerek üreticiyle tüketici arasında doğrudan bağ kurulduğunda komisyonculuk da sona erecektir.

- Organik tarımı ve iyi tarım uygulamalarını yaygınlaştırmak için çiftçiler teşvik edilmelidir. Maliyetler, özellikle sertifikasyon giderleri karşılanmalıdır.

- Yerel yönetimler, toprak analizi yaparak çiftçilere organik gübreleme ve üretim yöntemleri hakkında bilgi verebilir.

- Sulama birlikleriyle işbirliği yapılarak sulama sistemlerinin verimliliği artırılabilir ve su kaynaklarının korunmasına yönelik projeler geliştirilebilir.

- Güneş enerjisi sistemlerinin kurulması için çiftçilere destek ve teknik destek verilebilir.

- Yerel yönetimler, tarla yollarının yenilenmesi için çiftçilere destek olabilir. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, Kırsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı bu konuda iyi uygulama örneklerinden biridir.

- Çiftçilerin binbir zorlukla ürettiği ürünlerin alınması büyük bir sorundur. Jandarma koordinasyonu "Tarım Zabıtası" veya "Çiftçi Zabıtası" gibi uygulamalar hayata geçirilebilir.

- Yerel yönetimler, kırsal turizm, agroturizm gibi alanları desteklemek için çiftçilere eğitim verebilir, bu konudaki güçlü alanları tespit ederek işe koyulabilir.

TARIM POLİTİKALARINDA DÜNYA ÜLKELERİNDEN ÖRNEKLER

SIRBİSTAN

<https://www.agroberichtenbuitenland.nl/actueel/nieuws/2024/07/05/serbia-drones>

Sırbistan'da sanayi ve tarım alanında drone kullanımının önemi artıyor. Sırbistan, bu teknolojiyi birçok alanda kullanabilmek için çalışmalar başlattı. Tarımda drone kullanımı, belediyenin de tasarruf etmesini sağlıyor. Bu yöntem, geniş tarım alanlarının kısa sürede ilaçlanmasını sağlıyor. Bir traktörün 10 dönümlük bir araziye ilaçlamak için yaklaşık 45 dakikaya ihtiyacı varken, aynı ilaçlamayı drone yardımıyla yedi dakikadan kısa sürede yapmak mümkün. Sırbistan'ın elde ettiği verilere göre, dronla ilaçlama teknolojisi sayesinde yakıt, zaman ve kaynaktan tasarruf ediliyor. Dronların ilaçlama esnasında tükettiği kimyasal, ilaçlama makinelerinin kullandığı kimyasal miktarına kıyasla çok daha az. Drone aracılığıyla ilaçlama yöntemi, ilaçlama esnasında ürünlerin ezilerek zarar görmesine de engel oluyor. Drone, geniş alanda tarama ve hızlı ulaşım için oldukça verimli bir araç olarak görülüyor, kullanımı yaygınlaşıyor ve istihdam yaratıyor. Drone pilotluğu, yeni ve talep gören bir meslek. Bu sektörün istihdam alanı oldukça geniş. Drone eğitimine yönelik ilginin de artması bekleniyor.

DANİMARKA

<https://www.agroberichtenbuitenland.nl/actueel/nieuws/2024/07/03/denemarken-overeenkomst-over-co2e-belasting-voor-de-landbouw>

Danimarka'da karbondioksit vergisi konusunda anlaşmaya varıldı. Vergilendirme, 2030 yılına kadar karbon emisyonunu Danimarka İklim Yasası'na uygun seviyeye çekmeyi hedefliyor. Yasa tasarısı, "Yeşil Üçlü" olarak tanınan bir grup tarafından hazırlandı. Yasayla ilgili düzenlenen toplantıya, "Yeşil Üçlü" ve hükümetin yanı sıra Danimarka Tarım ve Gıda Konseyi, Danimarka Doğa Koruma Derneği, Danimarka Sanayi Konfederasyonu, Danimarka Ulusal Yerel Yönetimler ve Belediyeler Birliği katıldı.

2030 yılından itibaren hayvancılık kaynaklı emisyonlara karbondioksit vergisi uygulanacak. 2030'dan itibaren bir ton karbondioksit yaklaşık 40 avro olacak. 2035 yılı itibarıyla bu tutar ton başına yaklaşık 100 avroya yükselecek. Tarımda %60 oranında vergi muafiyeti uygulanacak. Böylece diğer alanlarda da tasarruf sağlanacak.

Ülkedeki ormanları ve yeşil alanları artırmak için 5.3 milyar dolar fon tahsis edildi. Alınan önlemlerle yılda 1.8 ila 2.6 milyon ton arası tasarruf hedefleniyor. Bu projelerin gerçekleştirilebilmesi için arazi dönüşümü büyük bir rol oynuyor. "Yeşil Üçlü", bu anlaşmanın Danimarka tarım endüstrisi ve özellikle kırsal kesimlerdeki yerel yönetimler açısından oldukça verimli bir girişim olduğunu vurguluyor. Danimarka'nın doğasının, biyolojik çeşitliliğinin, sularının, arazilerinin korunması ve daha verimli gıda üretimi hedefleniyor. Projeyi uygulamak için kurulacak organizasyon için çalışmalar başladı.

ARJANTİN

<https://www.agroberichtenbuitenland.nl/actueel/nieuws/2024/07/23/as11-argentina-balancing-production-with-nature-conservation-and-restoration>

Avrupa Birliği'nin "Ormanların Yok Edilmesi Yönetmeliği" (EUDR), küresel tarımda değişim vadediyor. Aynı zamanda sürdürülebilir uygulamaları da teşvik ediyor. Arjantin, Uruguay, Paraguay ve Şili (Güney Konisi), tarımsal üretimin güç merkezi konumundadır. Arjantin, soya fasulyesi, sığır eti ve meyve gibi temel ürünlerle küresel gıda tedarikine önemli ölçüde katkıda bulunuyor. Tarımsal genişleme için ormanların yok edilmesi, özellikle Arjantin, Paraguay, Bolivya ve Brezilya'ya yayılan geniş bir ormanlık bölge olan Gran Chaco gibi hassas ekosistemlerde problem teşkil ediyor.

Tarımsal üretim, bir ülkenin uzun vadeli sürdürülebilir yaşam kaynakları için gereklidir. Tarımı ve çevreyi korumak için doğanın restorasyonu ve arazi kullanımı arasında bir denge sağlamak gerekiyor. Arjantin'de, Parque Chaqueño olarak bilinen Gran Chaco, 40 milyon hektarlık yerel ormanlarla ülkenin en büyük ormanlık alanıdır. Yerel kültürleri ait önemli kent merkezlerini ve çiftçi topluluklarını kapsar.

EUDR, Avrupa Birliği pazarına giren ürünlerin çevreci olmasını sağlamayı amaçlıyor. EUDR'ye uyum sağlayabilen üreticiler, çevreye duyarlı tüketicilerin bulunduğu birinci sınıf pazara erişiyor. Bu süreç, sürdürülebilir uygulamaları teşvik ederek, soya ve sığır eti üretiminde Arjantin'i lider konuma getiriyor. Dahası, EUDR, uydu izleme, blok zinciri teknolojisi ve sürdürülebilir çiftçilik teknikleri gibi alanlarda inovasyonu teşvik ediyor, sektör için uzun vadeli fayda sağlıyor. EUDR'ye uyum sağlamak, kaynaklara ve altyapıya erişemeyen küçük çiftçiler için karmaşık ve pahalı bir girişim olabilir. Arjantin yerel yönetimleri, bölgenin ekosistemleri için uygun, sürdürülebilir tarım tekniklerini belirlemek ve teşvik etmek için araştırma kurumları, sivil toplum kuruluşları, çiftçi dernekleri ve uluslararası finans kuruluşlarıyla birlikte çalışıyor. Hayvan üreticilerinden oluşan bir gruba, yenileyici üretim modelinin uygulanması için destek veriliyor. Yerel yönetimler, ağaçların ve otlama hayvancılığı operasyonlarının bilinçli yönetilmesi ve koşulların iyileştirilmesi için eğitimler veriyor. Böylece hem orman ürünleri hem de yemler yönetiliyor. Kısa ve uzun vadeli gelir kaynakları sağlanıyor. Bu uygulamalar, verimliliği de artırıyor, yeni pazarların önünü açıyor.

AFRİKA

<https://www.ccardesa.org/sites/default/files/ickm-documents/Six%20categories%20of%20good%20agricultural%20adaptation%20practices%20in%20Africa%20-%20pro...pdf>

Tarımın gelişmesi için tohum kalitesi oldukça önemlidir. Tohum, ürün kalitesi ve sürdürülebilirlikle doğrudan ilişkilidir. Tohumların birleştirilerek geliştirilmesi sayesinde yıl boyunca ürün alınır. Tarım, doğru düzenlemelerle çevre dostu olabilir. Bu sayede mevsim değişikliklerinden kaynaklanan sıkıntılar minimuma indirilir. Yerel yönetimler ve hükümetler, bahsi geçen tohumların üreticilere ulaştırılmasını sağlar. Hedef, verimi artırmak ve kaliteli tarım için tohum desteğinde bulunmaktır. Geliştirilmiş tohumlar, sertifikalı olur ve iklim koşullarına dayanıklı hâle getirilir.

Toprak kalitesinin korunması, optimum üretimi sağlamak için esastır. Olumsuz etkilere yol açan çiftçilik uygulamaları nedeniyle toprağın kalitesi ve verimi düşebilir. Jeokimyasal döngü, rüzgâr ve su erozyonu gibi doğal süreçlerden de etkilenir. İklimdeki değişiklikler, doğal süreçleri etkiler. Bu nedenle toprak verimliliği daha da önemli olur. Toprak verimliliği yönetimi, tarımsal adaptasyonun bir örneğidir. Erozyonu ve heyelanı engellemek için belediyeler tarafından ağaçlandırma ve set çalışmaları yapılıyor. Ürün rotasyonu, toprak kalitesini artırır. Farklı ürünler, farklı mikro besinler gerektirir. Bu besinler, daha önce ekilenlerden elde edilir ve bir döngü oluşturulur. Çeşitlilik, üretimi olumsuz etkileyen döngüleri bozmak açısından oldukça faydalıdır. Baklagillerle ürün rotasyonu yaygındır, çünkü baklagiller azot bağlayıcıdır. Toprak besinlerini yenileyerek verimliliğe katkıda bulunurlar. Yerel yönetimlerin çiftçilere gübre desteği, toprak kalitesini etkileyen başka bir faktördür.

İRLANDA

http://www.animalhealthsurveillance.agriculture.gov.ie/media/animalhealthsurveillance/content/publications/Animal%20Health%20Strategy_FINAL%20DRAFT%20FOR%20PUBLICATION.pdf

İrlanda'nın tarım stratejileri, küresel iklim krizini ve hayvanların yaşam alanlarındaki zorlukları vurguluyor. Sürekli değişen hayvan sağlığı mevzuatının, İrlanda'nın tarım-gıda sektöründe minimum kesintiyle uygulanmaya devam etmesi gerekiyor. Bunu sağlamak için daha akıllı ve kapsamlı gözetim sistemleri geliştiriliyor, bu sistemlerden elde edilen verilerin en iyi şekilde nasıl analiz edilip kullanılacağı üzerinde çalışılıyor. İrlanda, hayvanların sağlığına önem veren bir ülke olarak itibarını koruyor.

İrlanda'da Hayvan Sağlığı Yasası (AHL), 21 Nisan 2021'de yürürlüğe girdi. Karasal ve sucul hayvanlar için düzenlenen bu yasa, hayvan hastalıklarının ve hassas türlerin listelerini içeriyor. Yasanın ardından, hastalık izleme ve önleme, hastalıktan arınma konusunda bir yönetmelik yürürlüğe girdi. AHL, işletmelere bazı sorumluluklar yüklüyor. Listelenen hastalıklarla ilgili şüphe, anormal ölüm oranları ya da ciddi hastalık belirtileri söz konusu olduğunda yetkili makamların bilgilendirilmesi gerekiyor. Yönetmelik, çiftlik izleme gereklilikleri kapsamında hayvan sağlığı ziyaretleri için biyogüvenlik ve hayvan sağlığı hakkında çiftliklere tavsiyede bulunmayı zorunlu kılıyor.

AHL'nin tanıtımı ayrıca Hayvan Hastalıkları Bilgi Sistemi (ADIS) adlı yeni bir AB hastalık bildirim sisteminin başlatılmasını sağladı. Bu sistem, üye ülkeler arasında bazı bulaşıcı hayvan hastalıklarının salgınları hakkında bilginin hızla paylaşılmasını kolaylaştırıyor ve salgın hastalıkların koordinasyonuna ve izlenmesine olanak tanıyor. Bu, AB ülkelerinin ve AB Komisyonu'nun hastalığın yayılmasını önlemek için adım atmasını sağlıyor. Sistem ayrıca ülkelerin ulusal hayvan sağlığı durumlarıyla ilgili bilgileri Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü'ne (WOAH) sunma yükümlülüğünü yerine getiriyor ve Dünya Hayvan Sağlığı Bilgi Sistemi (WAHIS) portalı ile bilgi alışverişini kolaylaştırıyor. Böylece AHL, listelenen ve yeni çıkan hastalıklar için izleme kurallarını belirler ve İrlanda'da hayvan sağlığı izlemesini geliştirmek için bir fırsat yaratılır.

NORVEÇ

<https://precisionag.no/en/projects/>

Otomatik Çapa

Tahıl üretiminde, kimyasal olmayan entegre yabancı ot yönetimi stratejilerine ihtiyaç duyuluyor. Bu alanda önemli bir metot, çapalamadır. Sıra arası çapalama, yabancı otları kontrol edebilir ve ürüne zarar verme riskini düşürür. Yaylı dişli tırmık kullanılarak yapılan yabancı ot tırmıklama yöntemine göre işlem, zamanlamaya daha az duyarlıdır. Tahıllara uygulanan sıra arası çapalama sistemlerinde verimi düşürebilecek geniş sıra aralıkları kullanılmaktadır.

Tahıl bitkilerine zarar vermeden yabancı ot kontrolünü en üst düzeye çıkarmak için çapa bıçağının geometrik şekillerinin ve sürüş hızlarının farklı kombinasyonları test ediliyor. Bu çalışma, geleneksel tahıl ekiminde herbisit kullanımını azaltmayı ve dirençli yabancı otlarla mücadelede çiftçilere kimyasal içermeyen bir alternatif sunmayı amaçlıyor. Üç yıllık proje kapsamında normal sıra aralığına uygun bir prototip direksiyon sistemi geliştirilmesi planlanıyor. Projenin aşağıdaki üç alanda incelenmesi hedefleniyor:

- Sanal bir hat boyunca traktörün konumuna göre otomatik direksiyon,
- Çapalama aletinde ek bir GPS alıcısı kullanılarak geliştirilmiş otomatik direksiyon,
- Kamera sistemleri kullanılarak otomatik çapa rehberliği.

Solarfarm

Norveç, düşük emisyon hedefi doğrultusunda tarım, gıda ve yem üretiminde sera gazı emisyonlarının azaltılmasına katkıda bulunuyor. Bu kapsamda traktör kullanımından kaynaklanan emisyonların ve ilave nitrojenli gübrenin yetersiz kullanımından kaynaklanan emisyonların azaltılmasına odaklanılıyor. Gerek güneş enerjisi üretimini gerek sahadaki enerji tüketimini belirleyen unsurlar, yıl boyunca meydana gelen büyük değişimleri ele alacak şekilde tasarlanan enerji taşıyıcıları ve depolama kapasitesidir. Bu, çiftlikteki traktör filosundaki büyük, ağır dizel traktörden, insansız elektrikli traktöre geçiş yapılmasına olanak tanıyan bir sistem değişikliğine de imkân tanıyor. Ekilecek ürüne ve mevsime göre, ihtiyaca dayalı, sahaya özel gübreleme sistemi geliştiriliyor. Bölgede veri toplamak için insansız hava araçları kullanılıyor. Proje, yenilenebilir enerjinin çiftliklere nasıl entegre edilebileceğini de gösteriyor.

QUEBEC, KANADA

https://capi-icpa.ca/wp-content/uploads/2019/05/2019-04-24-CAPI-land-use-dialogue_Larue-Paper-WEB.pdf

Son elli yılda dünya genelinde ve Quebec'te çevresel farkındalık büyük ölçüde arttı. Su, öne çıkan ana sorunlardan biri. Tarımsal üretimde kontrolsüz su tüketiminin çevreyi olumsuz etkilediği biliniyor. Bu durum, çiftçileri de olumsuz etkiliyor. Quebec eyalet hükümeti ve yerel yönetimleri, tarım politikalarında yapılan değişikliklerle çevre dostu uygulamaları teşvik ediyor. Su kalitesine dair sorunları çözmek için en iyi yönetim uygulamalarının benimsenmesini teşvik eden tarım-çevre kulüplerine ve programlarına yatırım yapıyor. Tarım ve çevre politikalarının, su kalitesine ilişkin düzenlemelerin etkili olmasını sağlamak için çevre raporu hazırlandı. Rapor, tarımsal desteklere ve su alanlarının korunmasına ilişkin stratejileri ortaya koydu, vatandaşlar ve çiftçiler için en doğru metotları kullandı. En iyi yönetim uygulamalarının benimsenmesi, su kalitesi kötü olan bölgelerde fayda sağlayabilir. İsteğe bağlı uygulamalar, düzenlemeler aracılığıyla zorunlu hâle getirildi. Su kalitesini iyileştirmek için alınması gereken önlemler çiftlikten çiftliğe farklılık gösterebilir. Çiftlik sayısının azalması ve tarım dışı kırsal hanelerin artması nedeniyle kırsal alanların yapısı da değişiyor.

BELÇİKA

<https://www.themayor.eu/en/a/view/ai-can-help-save-the-bees-in-this-belgian-town-by-flower-mapping-12170>

Yapay zekâ, çiçek haritalama yoluyla arıları kurtarmaya yardımcı olabilir. Nijlen kasabası, arı dostu bir yer olarak tanınmayı hedefliyor. Bölgede böcek otelleri kuruldu ve tarlaların arasında çiçek sınırları oluşturulması için çiftçiler teşvik edildi. Kasaba, küçük bal üreticilerine elverişli bir ortam sağlamak amacıyla çaba gösteriyor. Nijlen Belediyesi, Flaman An Enstitüsü'nün (VBI) öncülük ettiği "Buzzwatch" projesine destek vermeye davet edildi. Bu proje, kış aylarında arı ölümlerini azaltmak için yapay zekâdan yararlanmayı planlıyor. Bitkiler, üremek ve tohumlarını yaymak için arılara ihtiyaç duyar. Arıların varlığı ve sağlığı, ekosistem için büyük önem taşır. VBI, arı popülasyonu ile arıların ziyaret etmeyi sevdiği bitkileri eşleştirmeyi amaçlıyor. Bunun için hava haritalaması ve gönüllülerin gönderdiği çiçek fotoğraflarının analizi, akıllı sistem kovanların kurulumunun optimize edilmesini sağlayacak. Bu çalışma için gereken araştırma ve geliştirme maliyeti yaklaşık 150.000 avro olarak hesaplandı. Nijlen, yüksek arı ölüm oranı, çevresinin fundalıklarla kaplı olması nedeniyle test alanı olarak seçildi.

AMERİKA

<https://www.mckinsey.com/industries/agriculture/our-insights/voice-of-the-us-farmer-2023-to-24-farmers-seek-path-to-scale-sustainably>

Amerikan hükümetinin yaptığı bir anket, çiftçilerin çoğunun sürdürülebilir tarım uygulamalarından haberdar olduğunu ancak bu uygulamaların tam anlamıyla benimsenmediğini ortaya koydu. Çiftçilerin operasyonel ve finansal desteğe ihtiyaç duydukları belirlendi. Sürdürülebilir tarım uygulamaları, karbonsuzlaştırma ve çevresel hedeflere ulaşmak için gereklidir. 2021-2022 yıllarında tarıma yönelik ortalama küresel finans desteği, enerji sistemleri için yalnızca 43 milyar dolardı. Gıda işleyicilerinin ve tüketim şirketlerinin sürdürülebilirlik hedeflerini karşılaması için geliştirilen sürdürülebilir tarım stratejileri hızlı ilerlemiyordu. Çiftçiler, hükümet ve yerel yönetimler liderliğindeki programlara daha yoğun katılmaya başladı. Yerel yönetimler de desteği artırdı. Çevresel Kalite Teşvik Programı (EQIP) gibi girişimler, bu uygulamaların benimsenmesi için çiftçileri teşvik ediyor. Ankete katılan çiftçilerin %57'si bir hükümet programına katıldığını belirtirken, yalnızca %4'ü endüstri destekli bir programa katılıyordu. Ankete katılanlar arasında hükümet destekli programlara katılan çiftçilerin sürdürülebilir tarım uygulamalarını benimseme oranı daha yüksekti.

MADRİD, İSPANYA

<https://www.themayor.eu/en/a/view/why-did-thousands-of-sheep-flock-to-the-centre-of-madrid-12152>

Madrid sakinleri ve ziyaretçileri, kent merkezindeki Alcalá Caddesi'nde binlerce koyunla karşılaştı. Bu etkinlik, eski kırsal gelenekleri korumayı ve teşvik etmeyi, tarımın önemini, biyoçeşitliliği ve çevre sağlığını hatırlatmayı amaçlayan Transhümantasyon Festivali'nin bir parçası. Transhümantasyon, koyun sürülerinin Castilla-Leon ve Endülüs arasında kış aylarında güneye, ilkbaharda kuzeye taşınmasını kapsayan mobil hayvancılık türünü ifade eder. Festival, yerel yönetim tarafından 1994 yılında başlatılmış olsa da, geçmişi daha eskiye dayanır. Eski zamanlarda koyunların kuzeyden güneye taşınması, kışın geldiğinin bir hatırlatıcısıydı. Günümüzde, çoğu koyun trenle taşınıyor. İspanyollar, eski gelenekleri korumaya hevesli. Madrid Belediyesi, hayvan sahiplerine göç ücretleri konusunda destek oluyor. Madrid Belediyesi'nin desteğiyle düzenlenen festivalde, Madrid Belediye Başkanı Jose Luis Martínez-Almeida, ilk defa sürünün kadın baş çobanı olan Marity González García'yı selamladı ve kırsal alanda kadınların rolünü vurguladığı için García'ya teşekkür etti.

"BALKON BAHÇECİLİĞİNİ YAYGINLAŞTIRIYORUZ"

Başkan Ümit Uysal, Muratpaşa Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Tarımsal üretimi artırmak, üretimde devamlılığı sağlamak amacıyla üretim hareketi başlattık. Üreticiye ve üretime destek verecek projeleri hayata geçirdik. Belediyemize ait atıl durumdaki arazilerde üretim yaptık, 12.700 kilogram mısır ürettik. Mısırları un hâline getirip kiloluk paketlerle vatandaşlarla paylaştık. Mısır üretiminin ardından, 45 dönümlük bir alanda buğday tarımına başladık. Hasat sezonunda yaklaşık 20 ton ürün elde ettik. Ürettiğimiz buğdayı bulgur hâline getirip dağıttık. Kullanımı giderek yaygınlaşan zencefil üretimi için deneme ekimi yaptık, 198 kilogram ürün elde ettik. Hasat edilen zencefil, Antalya Kadın Girişim Kooperatifi tarafından belediyemizin tesislerinde kurutulup toz hâline getirildi. İşlenip paketlenen zencefil vatandaşlarla paylaştık.

2021 yılında Manavgat'ta ve çevre ilçelerde etkili olan büyük orman yangınından sonra bölgedeki üreticilere toplam 32 tonluk hayvan yemi desteği verdik, küçükbaş hayvan desteğinde bulunduk. Bölgeye 7.000 adet zeytin fidanı gönderdik. Afet bölgesinde başlatılan ağaçlandırma çalışmalarına katıldık. Geliştirdiğimiz drone sayesinde on dekarlık alanı on dakikada tohumlayabiliyoruz. Göreve geldiğimizde, 12 dönümlük arazide turunc fidanı üretime başladık, elde ettiğimiz 25.000 adet fidanı parklara ve sokaklara diktik. Kooperatifimiz, turuncun kabuğunu ve posasını da değerlendirdi, reçelden sirkeye, lokumdan şekerlemeye, kolonyadan sabuna 20 farklı ürün üretti.

Çocuklar başta olmak üzere vatandaşları üretime teşvik etmek için balkon bahçeciliği projesini başlattık, marul, maydanoz, fesleğen, adaçayı, kekik, sarımsak gibi aromatik bitkilerin ekildiği saksıları 5.000 haneye ücretsiz dağıttık. 2024-2029 hizmet döneminde gıda tedariki, sağlıklı gıdaya erişim gibi alanlarda çalışmaya devam edeceğiz. İsrafin önüne geçmek ve toplumsal dayanışmayı güçlendirmek için "Dayanışma Marketleri" kuracağız. Marketler ve gıda tedarikçileriyle

işbirliği yaparak sıfır atık temelli bir market oluşturacağız. Bu kapsamda sürdürülebilir gıda sistemlerinin geliştirilmesini, sağlıklı beslenmenin yaygınlaştırılmasını esas alan ve iyi örnekleri dünyayla paylaşan Milano Kentsel Gıda Politikası Paketi'nin imzacısı olduk.

İlçemizdeki parkları narenciye'nin yanı sıra kekik, nane, zeytin, yenidünya ve keçiboynuzu gibi meyve ağaçlarıyla donatacağız. Ağaçlarda yetişen her meyveyi vatandaşlar da toplayabilecek, bu sayede paylaşım kültürü güçlenecek. "Ekoloji Okulu" ve "Ek Biç Ye Atölyesi" projelerini hayata geçireceğiz. Kentsel tarım uygulamalarını geliştirmeyi hedefliyoruz. Projede, permakültür eğitimleri vereceğimiz, geleneksel tarım yöntemlerini anlatacağımız, tohum ve çiçek takas günleri düzenleyeceğimiz uygulama alanları da yer alacak.

TARIM POLİTİKALARI

ÜMİT UYSAL

Antalya-Muratpaşa
Belediye Başkanı

"TARIM ALANLARINI KORUYORUZ"

Başkan Şadi Özdemir, Nilüfer Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Türkiye'nin kalkınma yolunun tarımdan ve tarımdaki örgütlenmeden geçtiğine inanıyoruz. Bu nedenle göreve geldiğimiz günden bu yana tarıma önem veriyoruz. Nilüfer'de tarım alanlarının korunmasına ve artırılmasına özen gösteriyoruz. Çiftçilerin, emeğinin karşılığını alması öncelikli hedefimiz. Bunun yolu da ekolojik tarımdan geçiyor. Bu doğrultuda geçtiğimiz dönemlerdeki başarılı örnekleri geliştirmeyi, bunlara yenilerini eklemeyi amaçlıyoruz. İlçemizin 19.000 hektar tarım alanınının 14.000'lik bölümünde üretim yapıyoruz. Hasanağa enginarı, Bursa siyah inciri ve Bursa şeftalisi gibi coğrafi işaretli ve katma değerli ürünlere sahibiz. Amacımız, bu alanlarda ekili tarım arazilerini ve üretimi artırmak. Bu nedenle tarım alanlarına inşa edilen kaçak yapılarla mücadele ediyoruz.

Son yıllarda ilçemizin kırsal bölgelerindeki gençlerin çeşitli nedenlerle tarım harici sektörlerle yönelmesi nedeniyle teşvik politikaları hazırladık. Tarımda üretim maliyetlerini azaltacak ve katma değeri artıracak projeler geliştiriyoruz. Kooperatifleşmeye önem veriyoruz. Kooperatiflere katılmaları için çiftçilere çağrıda bulunuyoruz. Nilüfer'in tarımda örnek olmasını amaçlıyoruz.

NİLKOOP işbirliğiyle bu yıl toplam 350 dekarlık alanda meyve, sebze, buğday ve tıbbi aromatik bitki ürettik. İlçemizde atıl durumdaki tarım alanlarını değerlendiriyoruz ve ekolojik tarım yöntemleriyle üretim yapmanın mümkün olduğunu gösteriyoruz. "Eko Çiftlik" projesi kapsamında bu yıl 71 dönümlük alanda yerel tohum kullanarak buğday ektik ve hasat yaptık.

Tarımı bütüncül bir yaklaşımla ele alıyoruz. Çiftçilere teknik destek veriyoruz. Gıda ürünlerinin işlenmesi, paketlenmesi ve satışı gibi konularda çalışmalar yürütüyoruz. Belediyemiz bünyesinde faaliyet gösteren Nilüfer Tarımsal Analiz Laboratuvarı, toprak, bitki ve sulama suyu analiz hizmeti veriyor.

Laboratuvardaki çalışmalarla iyi tarım uygulamalarını yaygınlaştırıyoruz, topraktan daha fazla verim alınmasını sağlıyoruz ve çiftçilerin üretim giderlerini azaltıyoruz.

NİLKOOP'ta üretilen ya da kadın derneklerinden elde edilen ürünleri Nilüfer Belediyesi Hasanağa Gıda Merkezi'nde işliyoruz. Katkı maddesi ve koruyucu kullanmadan bu ürünleri sofralara ulaştırıyoruz. Hijyenik koşullardaki merkezde, salça, reçel, erişte, tarhana ve peynir gibi birçok ürün gıda mühendislerinin kontrolünde hazırlanıyor. Ayrıca Bursa'daki kooperatifler ve kadın dernekleri başta olmak üzere Türkiye'nin farklı kentlerindeki kooperatiflerden alınan ürünleri ve NİLKOOP tarafından üretilen ya da ürettirilen gıda ürünlerini "Nilüfer Bostan" adını verdiğimiz satış noktalarında uygun fiyata vatandaşlara sunuyoruz. Böylece hem üreticiler hem de vatandaşlar sağlıklı gıdaya ulaşabiliyor.

2024-2029 hizmet döneminde "Nilüfer Bostan" satış noktalarının sayısını artırmayı, daha fazla sayıda vatandaşın bu hizmetimizden faydalanmasını amaçlıyoruz. Nilüfer'in tarımda örnek bir ilçe olmasını, çiftçilerin refahını yükseltmeyi, vatandaşların sağlıklı ve güvenilir gıda ürünlerine erişimini kolaylaştırmayı hedefliyoruz. Bu hedeflerimiz doğrultusunda çalışmalarımıza devam edeceğiz. Nilüfer'in tarım potansiyelini en üst düzeyde değerlendireceğiz.

TARIM POLİTİKALARI

ŞADI ÖZDEMİR

Bursa-Nilüfer
Belediye Başkanı

"SUSUZ TARIMI GELİŞTİRMEYİ AMAÇLIYORUZ"

Başkan Kazım Kurt, Odunpazarı Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Kırsal mahallelerde tarımsal üretimin geliştirilmesine özen gösteriyoruz. Ürün çeşidini artırmak, ürün kalitesini korumak ve geliştirmek çok önemli. Susuz yetiştirilebilecek ürün sayısının artırılmasına yönelik çalışmalarımız devam ediyor. Susuz tarım için ürün denemesi yapıyoruz, deneme sonuçlarını çiftçilerle paylaşıyoruz. Çiftçilerin talepleri doğrultusunda bitkisel ve hayvansal üretime yönelik eğitimler vermek amacıyla "Yeni Çeşit Deneme ve Çiftçi Eğitim Merkezi" kurduk. Bu merkezde, üretimi yapılacak yeni ürünler deniyor, üreticilere eğitim verilmesi hedefleniyor. Ürün deneme alanında, bölgemizde yetiştirilmeyen meyveleri, tıbbi ve aromatik bitkileri deniyoruz. Deneme sonuçlarını da bölgedeki üreticilerle paylaşıyoruz. Ayrıca üreticilere verilebilecek destekleri araştırıyor, ihtiyaç duydukları konularda destek almaları için üreticileri bilgilendiriyoruz.

Kimyasal gübre kullanımı nedeniyle artan toprak kirliliğini engellemek için "Solucan Gübresi Üretim Tesisi" kurduk. Tesiste, %100 organik solucan gübresi üretiliyor. Bugüne kadar tesiste 30 ton solucan gübresi üretilmiş. Yaklaşık 13 milyon solucanın bulunduğu tesiste 2023 yılında 13 ton solucan gübresi üretilmişti. Organik solucan gübresini belediyemizin tarımsal üretim ve ağaçlandırma çalışmalarında kullandık. 2024 yılında 15 ton solucan gübresi üretmeyi hedefliyoruz.

Akpınar Mahallesi'nde 35 dönümlük alanda kurulan Arıköy'de her yıl 120 kursiyer teorik-pratik arıcılık eğitimi (botanik, temel-ileri düzey arıcılık, kovan, pazarlama stratejileri vb.) alıyor. Eğitimleri tamamlayan kursiyerlerin çoğu arıcılığa devam ediyor. Kursiyerlerin bir kısmı bal üretiyor, bir kısmı da bal, polen, arı sütü ve arı ürünlerini satarak kazanç elde ediyor.

TARIM POLİTİKALARI

KAZIM KURT

Eskişehir-Odunpazarı Belediye Başkanı

Belediyemize ait kovanlardan elde edilen balları da "Halk Market" aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarla paylaşıyoruz. 2024-2029 hizmet döneminde, mısır üreten çiftçileri desteklemek ve üretimde verimliliği artırmak için yeni bir tesis kuracağız. Ekim alanlarından daha fazla yararlanmak amacıyla Kalkanlı Mahallesi'nde "Mısır Kurutma Tesisi" kurmayı planlıyoruz.

"YEREL ÜRÜN PANAYIRLARI DÜZENLİYORUZ"

Başkan Ahmet Ataç, Tepebaşı Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Büyükşehir Yasası'yla birlikte ilçemizdeki 50'ye yakın köy, mahalle olarak bize bağlandı. Köylerin, tarıma yatırım yapılmasıyla gelişeceğinin farkındayız. Bu farkındalıkla "Kırsal Kalkınma Kurulu" oluşturduk. Tepebaşı Kırsal Kalkınma Kurulu'yla birlikte birçok çalışmaya imza attık.

Türkiye, kendi kendine yetebilen yedi ülkeden biriydi. Bugün, tarım sektöründe pek çok şeyi ithal ediyoruz. Küçükbaş hayvancılığı ön plana çıkarmak amacıyla "Küçükbaş Çoban Festivali" düzenliyoruz. Hayvancılığın ve üretimin önemine dikkat çekiyoruz. Tarım teknolojileriyle hem üreticilerin hem de tüketicilerin yanında oluyoruz. BEBKA hibe projesi kapsamında beş mahallede tarımsal tahmin ve erken uyarı istasyonları kurduk. İstasyonlar, aynı iklim özelliklerini taşıyan 35 noktaya hizmet veriyor. Üreticiler bu istasyonlar sayesinde her türlü doğa olayı ve hastalık öncesinde uyarılıyor, üreticilerin zarar etmesi önleniyor.

Kadın üreticiler için "Kadın Üretici Ürün Satış Noktası" oluşturduk. Kırsal mahalle sakini üretici kadınlar, ürettikleri doğal ürünleri ilçe halkının beğenisine sunuyor. Bu sayede üretici kadınlar, aile bütçelerine katkıda bulunuyor. Haftada üç gün hizmet veren satış noktaları yoğun ilgi görüyor. Her kırsal mahallenin iklim özellikleri farklı. Bu nedenle ilçemizin ürün yelpazesi çok geniş. Bu ürünlerin tanıtılması, farklı illere ve ülkelere ihraç edilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bu amaçla yerel ürün panayırı düzenlemeye başladık. Kızılınlar Mahallesi'nde ata tohumu kullanılarak yetiştirilen bal kabaklarını tanıtmak amacıyla panayır düzenledik. Yöresel ürünleri ön plana çıkarmayı, ülke çapında tanıtmayı amaçlıyoruz.

Tarımsal üretimi desteklemek ve ilçe sakinlerinin doğal ürünlere erişmesini sağlamak için çalışmalarımız devam ediyor. Bu konuda vatandaşları da teşvik ediyoruz. "Her Ev Bir Mandıra" projesini hazırladık. Üretici kadınlarla bir araya geldik, onlara projeyi anlattık. Üreticilerin her zaman yanındayız. Sürdürülebilir kalkınma hedeflerimiz doğrultusunda üreticilere destek olmayı sürdüreceğiz. 2024-2029 hizmet

TARIM POLİTİKALARI

AHMET ATAÇ

Eskişehir-Tepebaşı Belediye Başkanı

döneminde de kırsal kalkınmaya çalışmalarına devam edeceğiz. Yerel ürün panayırı düzenleyerek hem mahalleleri hem de ürünleri tanıtacağız. "Erken Uyarı Sistemi" uygulamasını yaygınlaştıracacağız. "Her Ev Bir Mandıra" projesi kapsamında yerelde üretim ve tüketim anlayışıyla süt ve süt ürünlerinin işlenmesi için üretici kadınları destekleyeceğiz. Yerel üretici pazarlarını yaygınlaştıracacağız.

"TARIMSAL DESTEK OFİSİ AÇIYORUZ"

Başkan Osman Tarık Özçelik, Alanya Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Tarımsal üretimi geliştirmek için üreticilerin yanındayız. Üretici birlikleri ve kuruluşlarıyla ilişkilerimizi geliştiriyoruz, üreticilerin örgütlenmesine katkıda bulunuyoruz. Tarımsal üretimi artırmak başlıca hedefimiz. Belediyemizin kaynaklarıyla yılda 560.000 adet sebze fidesi (domates, salatalık, patlıcan, biber) satın alıyor, vatandaşlara ücretsiz dağıtıyoruz. "Fide Bizden Üretmek Sizden" projesi kapsamında vatandaşları üretime teşvik ediyoruz. Alanya'da yetişen muz ağaçlarının gövde suyundan elde edilen gübreye ilçe sınırlarındaki yeşil alanların gübre ihtiyacını karşılıyoruz. Yeşil alanların budama atıklarını değerlendiriyor, sıvı ve katı gübre üretiyoruz. Bu gübreyi de yeşil alanlarda kullanarak hem ülke ekonomisine hem de geri dönüşüme katkıda bulunuyoruz. Her yıl, "Alanya ve Çevresi Su Kabağı Geliştirme" projesi kapsamında kent konseyi işbirliğiyle Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nün seralarında 20.000 adet su ve lif kabağı fidesi yetiştiriyor, bu fideleri vatandaşlara ücretsiz

dağıtıyoruz. Amacımız, Alanya tarihinde önemli yeri olan su ve lif kabağını unutturmamak. Çevreyi koruma, su kullanımı, sürdürülebilir tarım konularında eğitim ve seminerler düzenliyoruz.

Alanya'da seracılık ve genişleyen tarım alanları nedeniyle suya erişim sorunu yaşanıyor. Bu konuda inisiyatif alacağız. Sorun yaşanan sulama göletleri yapmayı hedefliyoruz. Üreticileri desteklemek ve doğal yaşamı korumak amacıyla "Yerel Tarımsal Kalınma" projesini hayata geçireceğiz. Arcılar Birliği işbirliğiyle geliştireceğimiz proje kapsamında birliğe kayıtlı 400 arıcıya toplam 2.000 adet kovan dağıtmayı hedefliyoruz. Üreticilerle tüketicileri aracısız buluşturacak bir portal oluşturmayı planlıyoruz. Üreticiler bu portal aracılığıyla ürünlerini geniş kitlelere tanıtabilecek ve satış yapabilecek. Belediyemiz bünyesinde kuracağımız "Alanya Belediyesi Tarımsal Destek Ofisi" aracılığıyla yerel tarım sektörünü güçlendirmeyi ve çiftçilere destek olmayı hedefliyoruz. Alanya Belediyesi Tarımsal Destek Ofisi'nde, deneyimli ziraat mühendisi görevlendirilecek, uygun maliyetli tarım ürünleri temin edilecek ve gezici ekipler aracılığıyla üreticilere ücretsiz zirai danışmanlık hizmeti verilecek. "Alanya Tropikal Meyve Festivali" düzenleyeceğiz, avokado, mango, ejder meyvesi, papaya, passiflora gibi meyveleri tanıtacağız. Festival alanında kurulacak "Gastro Mutfak" sahnesinde, alanında ünlü kişilerle her gün canlı atölyeler düzenlenecek ve tropikal meyvelerin birbirinden farklı kullanım alanlarına dair bilgiler ve tarifler paylaşılacak. Katma değerli ürünlerin tanıtımı için faaliyetlerimiz devam edecek.

TARIM POLİTİKALARI

OSMAN TARIK ÖZÇELİK

Antalya-Alanya
Belediye Başkanı

"ÜRETİCİ PAZARLARI KURUYORUZ"

Başkan Behice Yıldız Ünsal, Karşıyaka Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Tarım politikalarımızı yapılandırırken tarımla uğraşan vatandaşlara odaklanıyoruz. Diğer ilçelere kıyasla Karşıyaka'da tarımla ilgilenen kişi sayısı yüksek. Belediyemizin Tarımsal Hizmet Müdürlüğü'yle birlikte Karşıyaka'da birçok proje yürütüyoruz. Şehit Muhittin ve Ayşe Dudu Sağıroğlu Yerel Tohum Merkezi, belediyemiz bünyesinde faaliyet gösteriyor. Merkez aracılığıyla 1.000 farklı yerel tohumu Türkiye'nin her yerine ücretsiz ulaştırıyoruz. Bölgedeki çiftçilere danışmanlık hizmeti veriyoruz. Karşıyaka ilçe sınırına yakın bölgelerde üretim yapan küçük üreticileri ilçemize davet ediyoruz. Ayda iki defa üretici pazarları kuruyoruz. Pazaryeri ve pazaryerindeki faaliyetler belediyemize bağlı ziraat mühendisleri tarafından denetleniyor. Üreticiler, bu pazaryerleri sayesinde aracı olmadan tüketiciyle buluşma fırsatı buluyor.

Bölgemize özgü Yamanlar domatesiyle ilgili coğrafi işaret çalışmalarımız devam ediyor. Yamanlar domatesi üretmek isteyen çiftçilere tohum desteği veriyoruz. Kırsal mahallelerde tarımla uğraşan çiftçilere belediyemize ait traktörleri tahsis edeceğiz. Traktörü olmayan çiftçiler araç desteği sayesinde tarlalarını daha hızlı işleme fırsatı bulacak. Artan mazot fiyatlarının üreticileri zorladığının farkındayız. Traktör desteği sayesinde artan mazot fiyatlarının üreticilere etkisini de hafifleteceğiz. Gelecek nesilleri ve onlara bırakacağımız mirası önemsiyoruz. Eğitime destek olmak ve sağlıklı nesiller yetiştirmek bizim için çok önemli. Çocuklara doğa sevgisi aşılamak için anaokullarının önünde bostanlar oluşturuyoruz. Bu bostanlar sayesinde çocuklara doğa bilinci aşılamayı umuyoruz.

TARIM POLİTİKALARI

BEHİCE YILDIZ ÜNSAL

İzmir-Karşıyaka
Belediye Başkanı

"HALKA AÇIK TARIM ALANLARI OLUŞTURUYORUZ"

Başkan Ahmet Serkan Tuncer, Mezitli Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Mezitli, verimli toprakları ve Akdeniz iklimiyle tanınan bir ilçedir. İlçemizin bereketli topraklarından en iyi şekilde yararlanmayı, vatandaşları üretime teşvik etmeyi hedefliyoruz. Göreve gelmeden önce belirlediğimiz hedefler arasında ilçemizde katma değeri yüksek tarımsal üretimi artırmak, Türkiye'nin en kaliteli limonunu, şeftalisini ve örtü altı üzümünü yetiştiren üreticilere destek olmak yer alıyordu. Bu doğrultuda üreticiler ve çiftçiler için depolama, paketleme ve kurutma tesisleri inşası etmeyi, kırsalda yaşayan vatandaşların üretime katkıda bulunmasını, üretim maliyetlerini düşürmeyi ve köyden kente göçü önlemeyi amaçlıyoruz.

Kırsal bölgeler üretim yapan kadınları üretici pazarlarıyla destekliyoruz. Üreticileri teşvik etmek amacıyla çeşitli etkinlikler ve festivaller düzenliyoruz. Geleneksel hâle gelen Örtü Altı Üzüm Festivali, Mezitli'nin zengin tarım kaynaklarını tanıtmak ve mayıs ayında yetişen üzümünü ön plana çıkarmak için önemli bir fırsat sunuyor. Verimli toprakları ve iklimi sayesinde narenciye, örtü altı sebze ve üzüm gibi birçok

değerli tarım ürünü ilçemizde yetişiyor.

Kentsel tarımı teşvik etmek bizim için önem taşıyor. Boş alanların tarımsal üretim için kullanılması ve halka açık tarım alanları oluşturulması için çalışmalarımıza devam edeceğiz. Çiftçilere eğitim ve danışmanlık hizmeti vereceğiz. Tarımı modernize etmeye, verimliliği artırmaya, çevre dostu tarım uygulamalarını yaygınlaştırmaya ve çiftçilerin gelir seviyesini yükseltmeye odaklanacağız.

Ayrıca tarım ürünlerinin pazarlanması ve dağıtım sürecinde desteğimizi sürdüreceğiz. Yerel ürünlerin tanıtımı, çiftçi pazarları ve organik ürün satış noktalarının artırılması için çalışmalarımıza devam edeceğiz. Su tasarrufu sağlayan sulama sistemlerini teşvik edeceğiz. Tarım alanlarının erozyona karşı korunması ve organik tarımın desteklenmesi gibi çalışmalarımızı da sürdüreceğiz.

TARIM POLİTİKALARI

AHMET SERKAN TUNCER

Mersin-Mezitli
Belediye Başkanı

"SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM İÇİN ÇALIŞMALAR YAPIYORUZ"

Başkan Tamer Mandalıncı, Bodrum Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Bodrum, turizmde olduğu kadar tarımsal üretimde de önemli bir ilçedir. Bodrum'un verimli ve bereketli topraklarında narenciye başta olmak üzere çeşitli tarımsal ürünler yetiştirilebilir. Bu kapsamda agroturizmi geliştirmeye ve farklı tarım ürünlerinin yetiştirilmesine odaklanıyoruz. Özellikle Karaova'nın tarımsal üretimdeki önemini göstermek istiyoruz.

Tarımsal ve kırsal kalkınmaya yönelik çalışmaların sürdürülebilirliğe katkısının farkındayız. Bu bilinçle "Tarım Ar-Ge ve Yerel Tohum Merkezi", "Etrim Garaova Tarım Parkı", "Mandalina Uygulama Bahçesi" projelerini hayata geçiriyoruz. Tarım Ar-Ge ve Yerel Tohum Merkezi'nde, ata tohumlarını sürdürülebilir kılmak için üretim yapıyoruz. Etrim Garaova Tarım Parkı'nda, "Gençlik ve Tarım Kampı" düzenliyoruz, şehir dışından bölgemize gelen öğrencilere eğitimler veriyoruz. Bitez Mahallesi'nde yer alan, belediyemize ait bahçenin "Mandalina Uygulama Bahçesi" olarak hizmet vermesi için çalışmalar yapıyoruz. Lavanta ve karakılçık buğdayı ekiyoruz, yazlık sebze fidesi üretiliyor. İlçemizde bu ürünleri üreteceğimiz alanları artırmayı hedefliyoruz.

2024-2029 hizmet dönemimizde, sürdürülebilir gelecek için önemli adımlar atmak için kararlıyız. Çevre dostu bir yaklaşımla organik atıkları geri dönüştürmeyi, çiftçilere ve ülke ekonomisine katkıda bulunmayı amaçlıyoruz. Organik atıkları geri dönüştürerek üreteceğimiz kompost gübre, tarımsal verimliliği artıracak ve çiftçilere ekonomik fayda sağlayacak. Bu projemiz sayesinde kimyasal gübre üretimini azaltacağız, çevre etkilerini en aza indirerek yeraltı kaynaklarını koruyacağız.

"Karaova Güç Birliği Üç Kırsal Köy Projesi" kapsamında pazaryeri, çok amaçlı salon ve kreş yatırımlarımızı tarım yapılan bir köye paylaştıracağız ve entegre edeceğiz. Muğla Büyükşehir Belediyesi işbirliğiyle köyler arasında ring dolmuş seferlerini başlatacağız. Bu sayede Karaova bölgesinde tarım yapılan fakat nüfusu az olan köyleri sosyal ve kültürel açıdan bir araya getireceğiz. Proje kapsamında depolama alanları oluşturacağız, Mumcular'da meyve-sebze kurutma tesisi kuracağız. Kuracağımız kooperatif aracılığıyla çiftçilerin ürünlerini depolardan alıp tüketicilerle buluşturacağız. Her zaman üreticilerin yanında olacağız. Gübre, sera malzemeleri, fide ve tohum desteklerini artırarak sürdüreceğiz.

TARIM POLİTİKALARI

TAMER MANDALINCI

Muğla-Bodrum
Belediye Başkanı

"TARIMSAL ALTYAPIYI GÜÇLENDİRİYORUZ"

Başkan Dursun Mirza, Bandırma Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Tarımsal üretimin önemini farkındayız. Hibe ve sübvansiyonlar aracılığıyla çiftçilere mali destek vereceğiz. Verimliliği artırmak amacıyla çalışmalar yürüteceğiz. Yapacağımız çalışmalarla birlikte üretim kapasitesini artırmayı hedefliyoruz. Belediyemize ait tarım alanlarını çiftçilere kiralayıp, verimli üretim alanları oluşturmak istiyoruz. İlçemizde yoğun olarak zeytin üretiliyor. İlçemizde üretilen zeytinlerin kalitesini yükseltmek amacıyla eğitimler vereceğiz. Bu kapsamda çiftçiler için verimlilik projeleri ve eğitimler hazırlıyoruz. Yöresel ürünlerin kalitesini yükseltmeye ve ürün yelpazesinin genişletmeye özen gösteriyoruz. Çevre dostu ve sürdürülebilir tarımı teşvik etmek, çiftçileri organik tarıma yönlendirmek istiyoruz.

Yeni depo alanları oluşturacağız. Pazaryerlerinin verimli kullanılması için çalışmalar yürüteceğiz. Sulama sistemleri gibi tarımsal altyapı yatırımlarını güçlendirmek istiyoruz. Bu sayede üretim sürecini daha verimli hâle getirmeyi amaçlıyoruz. Ürünlerin kalitesi yükseldikçe, ürünler daha geniş pazarlarda alıcı bulabilecek. Tarım kooperatiflerinin ne kadar önemli olduğunu biliyoruz. Pazarlama ve dağıtım

süreçlerini kooperatifler aracılığıyla yöneteceğiz. Böylece süreç hem daha hızlı işleyecek hem de kooperatifçilik teşvik edilecek.

Tarım araştırmaları ve tarımı geliştirme çalışmaları her geçen gün önem kazanıyor. Teknoloji değişiyor ve geliyor. Biz de tarımda verimliliği yükseltecek yeni metotların uygulanmasına öncülük etmek istiyoruz. 2024-2029 hizmet döneminde modern tarım teknolojileri hakkında uygulamalı ve teorik eğitimler vereceğiz. Tarımda teknoloji kullanımını yaygınlaştırmak istiyoruz. İlçemizin kırsal mahallelerinde yetiştirilen yöresel ürünleri tanıtmayı ve ürünlerin kalitesini yükseltmeyi hedefliyoruz. Yöresel ürünleri markalaştırma ve çeşitli ürünler için coğrafi işaret çalışmaları yürüterek Bandırma'yı hak ettiği yere taşımak istiyoruz.

TARIM POLİTİKALARI

**DUR SUN
MİRZA**

Balıkesir-Bandırma
Belediye Başkanı

"TARLADAN SOFRAYA ANLAYIŞINI BENİMSİYORUZ"

Başkan Murat Gerenli, Lüleburgaz Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

İklim ve gıda krizi sebebiyle tarımsal üretimin önemini her geçen gün daha fazla anlıyoruz. Göreve gelir gelmez, belediyemize ait tarım arazilerinin kayıtlarını çıkardık. Artan gıda fiyatlarını, sağlıklı gıdaya ulaşmada yaşanan güçlükleri de öngörerek "tarladan sofraya" anlayışıyla üretime başladık. Bir yandan buğday ve ayçiçeği üretiyor, diğer yandan da belediyemize ait serada ve tohum tarlasında atalık tohum üretiliyor. Ürettiğimiz atalık tohumları her yıl Mayıs ayında "Fideler Bizden Ürün Sizden" etkinliğiyle vatandaşlara dağıtıyoruz. Elde ettiğimiz un ve yağı da ihtiyaç sahibi vatandaşlara dağıtıyoruz.

Bu yıl, belediyemize ait 250.000 metrekarelik tarım arazisine buğday, 230.000 metrekarelik tarım arazisine de ayçiçeği ektik. Ürettiğimiz 160 ton buğdaydan elde ettiğimiz unu onar kiloluk paketler hâlinde ihtiyaç sahibi vatandaşlarla paylaşacağız. Ayrıca ayçiçeğinden elde etmeyi öngördüğümüz 12 ton yağı da yine ihtiyaç sahibi vatandaşlara beşer litrelik şişeler hâlinde göndereceğiz. Belediyemiz bünyesindeki Tarımsal Hizmetler Birimi'nin akılcı yöntemleriyle bu çalışmaları yapıyoruz. Belediyemizin tarlalarında kendi imkânlarımızla ürettiğimiz sebze ve meyveleri "Sevgi Mutfağı" aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlara ulaştırıyoruz.

Sağlıklı ve güvenli gıdaya erişim her geçen gün zorlaşıyor. Lüleburgaz'a bağlı köylerin tamamında atalık tohum taraması yaptık. Üreticilerden aldığımız atalık tohumları, belediyemize ait serada ve tohum tarlasında üretmeye başladık. Ürettiğimiz atalık tohumlarından elde ettiğimiz fideleri vatandaşlarla paylaşıyoruz. Domates, salatalık, biber başta olmak üzere 35.000 adet sebze fidesini vatandaşlara dağıttık. Vatandaşlar, aldıkları fideleri balkonlarındaki saksılara ya da bahçelerine ekerek organik ürün elde ediyor. Kendi ölçeğimizdeki diğer

belediyelere örnek olacak çalışmalar yapıyoruz. "Tarladan sofraya" anlayışıyla iyi tarım uygulamalarını geliştirmeye devam edeceğiz. Tarımsal üretimde çeşitliliği sağlamak için çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

TARIM POLİTİKALARI

**MURAT
GERENLİ**

Kırklareli-Lüleburgaz
Belediye Başkanı

"ÜRETİCİLERLE TÜKETİCİLERİ ARACISIZ BULUŞTURUYORUZ"

Başkan Ömer Günel, Kuşadası Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Kuşadası, konumu, iklimi ve bereketli topraklarıyla tarımsal faaliyetler için oldukça elverişli bir bölge olarak dikkat çekiyor. İlçemizin tarımsal üretim potansiyelini geliştirmek ve ilçe halkının sağlıklı gıda ürünlerine aracısız ulaşmasını sağlamak amacıyla 2020 yılının Haziran ayında "Toprağa Sarıl, Üretime Katıl" sloganıyla "Adabahçe" projesini hayata geçirdik. Proje kapsamında belediyemize ait atıl durumdaki tarım arazilerini üretime açtık, yerli fide ve ata tohumlarını toprakla buluşturduk. "Adabahçe" projesiyle yerel ürünler yetiştirdik, vatandaşların taze, sağlıklı ve ekonomik gıda ürünlerine ulaşmasını sağladık.

Kış ve yaz olmak üzere yılda iki kez ekim-dikim ve hasat yapılan Adabahçe'den bugüne kadar 45 tona yakın mevsimlik sebze-meyve elde edildi.

Adabahçe'nin kış ve yaz hasadından elde ettiğimiz ürünleri "Halk Ada Market" ekspres aracı ve Türkmen Mahallesi'ndeki "Halk Ada Market" satış mağazası aracılığıyla vatandaşlara ulaştırdık. Halk Ada Market'te, S.S. Ada Kadın Üretim Girişim ve İşletme Kooperatifi çatısı altında faaliyet gösteren "Emek Atölyeleri"nde kadınların ürettiği tarhana, erişte, makarna ve reçel gibi temel gıda ürünlerinin yanı sıra bölgede faaliyet gösteren diğer kadın kooperatiflerinin ürettiği gıda ürünleri de uygun fiyata satışa sunuluyor.

Kuşadası'nda tarımsal üretimi geliştirmek, yerel üreticileri desteklemek, üreticilerle tüketicileri aracısız buluşturmak amacıyla "Yöresel ve İyi Tarım Ürünleri Sokağı" adını verdiğimiz yerel üretici pazarı kurduk. Pazar, Cumhuriyet Mahallesi, Burç Sokak'ta perşembe günleri kuruluyor. Kirazlı, Caferli, Çınar ve Soğucak Mahalleleri'nde yaşayan yerel üreticilerin iyi tarım uygulamalarıyla ürettikleri mevsimlik ürünlerin satışa sunulduğu pazarda, kadınların hazırladığı yerel tatlara da yer veriliyor.

TARIM POLİTİKALARI

ÖMER GÜNEL

Aydın-Kuşadası
Belediye Başkanı

"İYİ TARIM UYGULAMALARINI HAYATA GEÇİRİYORUZ"

Başkan Gonca Köksal, Menteşe Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Menteşe, 48 mahallesiyle tarım alanında çok kıymetli bir ilçe. Bunun önemini biliyor, tarım politikamızı bu doğrultuda geliştiriyoruz. Halk odaklı hizmet anlayışımız doğrultusunda geliştirdiğimiz 4T modelinde tarım oldukça önemli. Üreticilerin desteklemek, ürün kalitesini yükseltmek, tüketicilerin sağlıklı ve ucuz gıdaya erişmesini sağlamak amacıyla iyi tarım uygulamalarını hayata geçirdik.

Belediyemiz bünyesinde kurduğumuz "Tohum Merkezi" kurduk. Belediyemizin arazilerindeki uygulama bahçelerinde atalık tohumlardan ürünler yetiştiriyor, bu ürünleri üreticilere ve vatandaşlara ücretsiz ulaştırıyoruz. Ürünlerin bir kısmını belediyemizin aşevinde değerlendiriyor, öğrencilerin ve dar gelirli vatandaşların sağlıklı, uygun fiyatlı gıda ürünlerine ulaşmasını sağlıyoruz.

Karabağları Yaşatma Derneği işbirliğiyle Karabağlar Yaylası'nda kaybolmaya yüz tutmuş endemik bitki türlerini koruyoruz. Bu bitkiler için örnek üretim alanı oluşturduk. Yöreye özgü

6.000 adet katıkarası üzüm fidanını üreticilere ücretsiz dağıttık, üzüm üretimini destekledik. Üreticiler için "Yerel Ürünler Köylü Pazarı" açtık, bu sayede ürünleri doğrudan vatandaşlara ulaştırıyoruz. Muğla Büyükşehir Belediyesi'yle yaptığımız protokol kapsamında Bayır ve Yeşilyurt Mahalleleri'nde "İpekböceği Besleme Evleri" kurduk. Üreticilere 600.000 ipekböceği hibe ettik, dut yaprağı desteği verdik. Özellikle üretici kadınlara ve gençlere bu konuda destek vermeye devam ediyoruz.

Yerkesik Mahallesi'ndeki 20 dönümlük tarım arazisine karakılçık buğdayı ektik. Karakılçık buğday hasadından elde ettiğimiz sapları da saman balyası olarak üreticilere dağıttık. Yerkesik Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ve Bodrum Belediyesi işbirliğiyle yürüttüğümüz çalışmanın amacı, kaybolmaya yüz tutmuş karakılçık buğdayının üretimini artırmak, atalık tohumları gelecek nesillere aktarmak.

Menteşe'de üretilen gıda ve tarım ürünlerinin hangi yöntemlerle yetiştirileceğini, kalitesini toprak analiz laboratuvarında yapılan bilimsel çalışmalarla belirliyor, üreticileri de laboratuvar verilerine göre yönlendiriyoruz. Kooperatiflere, tarım birliklerine ve üreticilere her konuda destek oluyoruz.

TARIM POLİTİKALARI

GONCA KÖKSAL

Muğla-Menteşe
Belediye Başkanı

"YEREL VE BÖLGESEL ÜRETİME KATKIDA BULUNUYORUZ"

Başkan Deniz Dalgıç, Mudanya Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Tarım, sürdürülebilir kalkınmanın temel taşlarından biridir. Bu nedenle tarımsal üretimi desteklemek, iyi tarım uygulamalarını yaygınlaştırmak amacıyla kapsamlı tarım politikalarını ve projelerini hayata geçiriyoruz. Bölgemizdeki tarımsal üretimi desteklemeyi ve çiftçilerin refahını yükseltmeyi hedefliyoruz. Anketler ve analizler yaparak çiftçilerin karşılaştığı sorunları tespit ettik. Bu sorunların başında mazot, gübre ve ilaç maliyetleri geliyor. Hedeflerimiz arasında tarımsal ürünlerin katma değerinin artırılması, kadınların ve gençlerin tarım sektöründe daha aktif olması yer alıyor.

Köyleri geliştirmeyi, kırsal mahalleleri ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan desteklemeyi amaçlıyoruz. Özellikle bölgemizde öne çıkan zeytin ve incir üretiminin pazarlama sürecindeki sorunları çözmek için kooperatifleşmeyi teşvik ediyoruz. Yerli üreticileri desteklemek amacıyla pazaryeri açtık, üreticilere öncelik tanıyan protokoller imzaladık. Bölgemizle özdeşleşen ve kalitesiyle ünlü Tirilye zeytini için coğrafi işaret tescili almak üzere Türk Patent ve Marka Kurumu'na başvurduk.

Mudanya'daki kooperatiflerle işbirliği yaparak soğuk hava deposu inşa edeceğiz. Çiftçilerin ürünlerini satın alacağız, kurutma yöntemiyle bu ürünlerin değerini artıracamız ve ürünleri pazarlayacağız. Bitkisel üretim, hayvancılık, balıkçılık ve arıcılık gibi alanlarda yerli üreticilere destek vereceğiz. Akıllı tarım uygulamalarını yaygınlaştıracamız, kısa tedarik zincirleri oluşturarak üreticilerle tüketicileri aracısız buluşturacağız. İlaçlama, gübreleme ve sulama konularında farkındalık çalışmalarını yapacağız, eğitimler vereceğiz, iyi tarım

TARIM POLİTİKALARI

DENİZ DALGIÇ

Bursa-Mudanya
Belediye Başkanı

uygulamalarını geliştireceğiz. Amacımız, tarımsal üretimde verimliliği artırmak ve kaliteyi yükseltmek. Tarımda öncü olacağız. Üreticileri destekleyeceğiz, sürdürülebilir tarımı teşvik edeceğiz. Üreticilerin karşılaştığı zorlukları birlikte aşacağız. İlçemizin tarım potansiyelini en üst düzeye çıkarmayı ve ekonomik açıdan kalkınmasına katkıda bulunmayı hedefliyoruz.

"TOHUM MERKEZİ AÇMAYI PLANLIYORUZ"

Başkan Acar Ünlü, Marmaris Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Göreve gelmeden önce Marmaris'i sadece turizmde değil, tarım, kültür, sanat, spor gibi alanlarda da ön plana çıkarmak için çalışacağımızı vurgulamıştık. Marmaris, endemik bitkileriyle, yer fıstığı gibi ürünleriyle, coğrafi işaret alan çam balıyla önemli tarım merkezleri arasında yer alıyor. Bu nedenle tarıma önem veriyoruz, tarım projelerini geliştirmek ve hayata geçirmek için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Paydaşı olduğumuz kurumlarla birlikte hareket ederek, çam balından sonra yer fıstığına da coğrafi işaret aldık. Marmaris defnesine coğrafi işaret almak için başvuru çalışmalarımız devam ediyor. Tıp, kozmetik ve gıda sektöründe kullanılan Marmaris defnesi, aroması ve büyüklüğü açısından dünya standartlarında bir ürün, birçok ülkeye de ihraç ediliyor. Yer fıstığı üretimine önem veriyoruz. Geçmişte özellikle Hisarönü, Turgut, Çamlı gibi köylerde yer fıstığı çiftçiliği yoğundu. Ancak son yıllarda tarımın gelir getirmemesi, ekonomik şartlar, kentleşme, turizmle birlikte gençlerin tarımdan uzaklaşması gibi nedenlerle yer fıstığı üretimi azaldı. Belediyemize ait tarlalarda yer fıstığı üreterek çiftçileri teşvik ediyoruz, çiftçilere tohum desteği veriyoruz.

Organik tarımı ve ata tohumlarını yaygınlaştırmak için "Yerel Tohum Merkezi" açmayı planlıyoruz. Diğer bölgelerle tohum takası yaparak tohum çeşitliliğini artırmak istiyoruz. Üreticilere destek olacak projeler hazırlıyoruz. Üreticiler için uygun fiyatlı sulama sistemleri tedarik etmeyi, torf üretimine başlamayı ve üreticilere torf temin etmeyi planlıyoruz. Bahçe atıklarını doğaya tekrar kazandırmayı ve organik üretimi teşvik etmeyi hedefliyoruz.

Marmaris, bahçe ve balkon cenneti. Bahçeler ve balkonlar, sıcak yaz akşamlarında vatandaşların vakit geçirdiği yerler. Vatandaşların bahçelerini ve

balkonlarını daha güzel süslemesi, bu alanlarda küçük çaplı üretim yapılması için üretim ve satış merkezi kurmayı planlıyoruz. Uygun fiyatlı çiçek, çalı ve ağaç fidanlarını, meyve-sebze fidelerini bu merkez aracılığıyla vatandaşlara ulaştırmayı amaçlıyoruz.

Tarımsal bilgimizi, tecrübemizi ve birikimimizi gelecek nesillere aktarmamız gerektiğinin farkındayız. Bu farkındalıkla yapacağımız çalışmalarda, geçtiğimiz mart ayında açılan ve 183 öğrenciye meyve-sebze yetiştirmeyi öğrettiğimiz Çiftçi Çocuklar Parkı'nı kullanacağız. İlçemizin diğer mahallelerinde de bu tarz çalışmalarını yaygınlaştırmak için projeler üreteceğiz. Yıl boyunca binlerce öğrencinin ziyaret ettiği İçmeler Atatürk Bilim ve Eğitim Parkı'nda da tarım çalışmalarını yapacağız.

TARIM POLİTİKALARI

ACAR ÜNLÜ

Muğla-Marmaris
Belediye Başkanı

"KOMPOST ÜRETİMİNE YOĞUNLAŞIYORUZ"

Başkan Hatice Gençay, Didim Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

İlçemizdeki 16 mahallenin altısı kırsaldır. Tarım alanlarının %56'sı sulanan arazidir. Arazilerin büyük bölümünde zeytin üretiliyor. 2023 yılı verilerine göre toplam 1.544.103 adet zeytin ağacımız var. Arazilerin diğer bölümlerinde meyve ağaçları (incir, şeftali, erik, badem) yetiştiriliyor, pamuk, buğday, arpa ve fiğ üretiliyor. 2023 yılında 1.500 ton domates, 775 ton karpuz, 65 ton kavun, 345 ton hıyar, 159 ton patlıcan ve 579 ton biber üretildi. İlçemizdeki çiftçi sayısı 2022 yılında 952 iken, 2024 yılında 1.008'e yükseldi.

Belediyemizin tarım arazilerininin 3.500 metrekaresi sera alanıdır. Sera alanında süs bitkileri üretiliyor. Mevsimlik çiçek üretimiyle hem belediyemizin ihtiyacı karşılanıyor hem de çiçekler satışa sunuluyor. Serada üretilen sebze fidelerini üreticilere ücretsiz dağıttık. Tarım arazilerimizde yazlık/kışık sebze, buğday, enginar, lavanta, kekik, biberiye ve nane üretiliyor. Aromatik bitki üretiminde iyi tarım yöntemleri uyguluyoruz. Buhar distilasyonu yöntemiyle yağ elde etme tesisinde aromatik bitkilerin yağı çıkarılıyor. Ürettiğimiz sebzeleri ihtiyaç sahibi vatandaşlara ulaştırıyoruz. Sebzeleri farklı şekillerde (kurutma, turşu, konserve) tüketime sunuyoruz. Üretilen buğdaydan un ve bulgur elde ederek ihtiyaç sahibi vatandaşlara ücretsiz dağıtıyoruz.

Kırsal kalkınmayı desteklemek amacıyla haftada bir gün üreticiler için pazar kuruyoruz. Kırsal mahallelerdeki üreticiler bu pazarda ürünlerini satıyor. Akköy Mahallesi'nde "Akköy Köy Pazarı" kurduk, küçük üreticilere ürünlerini pazarlama imkânı sunduk. Organik madde yönünden fakirleşen topraklarımızın ıslahı için kompost üretmeye başladık. Pazarlardan toplanan sebze atıkları ayrıştırılarak, budanmış dal ve bitkilerle yonga hâline dönüştürülüp karıştırılıyor.

Belediyemize ait alanlardaki zeytin (delice) ağaçlarından zeytinleri topluyoruz, zeytinyağı elde ediyoruz. "Didyma" markası altında zeytinyağlarını satışa sunuyoruz. Zeytin üretimini desteklemek, üreticileri eğitmek ve Didim yöresinde üretilen zeytinyağının kalitesini belirlemek için Didim Zeytin Dostu Derneği ve Ziraat Odası'yla protokol imzaladık. Protokol kapsamında "Zeytinyağı Duyusal Analiz Laboratuvarı" kurduk ve zeytinyağı analizinde uluslararası yetkinliğe ulaşmayı hedefledik. İlçemizin farklı bölgelerinden elde edilen zeytinyağlarının aromatik yapısı üzerinde çalışmalar yapıyoruz, en kaliteli zeytinyağına ulaşmayı amaçlıyoruz. Zeytin üreticilerinin eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi de protokol kapsamına alındı. Mera alanlarının korunması için Didim İlçe Tarım Müdürlüğü'yle işbirliği yapıyoruz.

2024-2029 hizmet döneminde iyi tarım uygulamalarını ve kırsal kalkınmayı desteklemeye devam edeceğiz. Kompost üretimine yoğunlaşacağız, üreticileri kompost yapımına teşvik edeceğiz. İklim değişikliğinin sonuçlarından biri olan su kaynaklarının yetersizliği, bu yaz ilçemizde çok yoğun hissedildi.

TARIM POLİTİKALARI

HATİCE GENÇAY

Aydın-Didim
Belediye Başkanı

Bu nedenle su ihtiyacı az olan lavantaları parklarda kullanmayı amaçlıyoruz. Suyun verimli kullanılması ve su ihtiyacı az bitkilerin üretilmesi için üreticileri teşvik edecek projeler planlıyoruz. Üreticilerle tüketicileri aracsız buluşturmak için çalışmalarımıza devam edeceğiz.

"TARIM KOOPERATİFLERİNİ DESTEKLİYORUZ"

Başkan Selçuk Balkan, Urla Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

la yarımadasının florası çok geniş. Bu çeşitlilik, yarımadaya özgü birçok tarım ürününün yetişmesini sağlıyor. Tarımsal faaliyetler ve ürün çeşitliliği sayesinde Urla'da yaşayan farklı kültürlerden insanların mutfağında farklı lezzetler yaratılıyor. Bu kültürel mozaik, gastronomi alanındaki başarımızın da temelini oluşturuyor.

Mustafa Kemal Atatürk, millî ekonominin temelini tarım olduğunu ifade etmiştir. Üreticilerin, tarlalarını, bahçelerini ve evlerini bırakıp kentlere göç etmek zorunda kalmasının önüne geçmeye çalışıyoruz. İrademizi her zaman çiftçiden ve üretimden yana kullanıyoruz. İzmir Büyükşehir Belediyesi işbirliğiyle üreticilere destek olacak çalışmalara başladık. Belediyemiz bünyesinde Tarımsal Hizmetler Müdürlüğü kurduk. Entegre ve büyük çiftliklerden ziyade geleneksel aile çiftlikleri için destek programları hazırlıyoruz. Köylerde, tarımsal üretim ve kalkınma kooperatifleri kuruyoruz, bu kooperatiflerin ortağı oluyoruz. 6360 sayılı yasayla belediyemize geçen tarım arazilerini, ortağı olduğumuz kooperatiflerin kullanımına veriyoruz. Geleneksel tarım ürünlerinin (zeytin, üzüm, enginar) hasat miktarını artıracak ve kalitesini yükseltecek eğitimler veriyoruz. Üretim yelpazesine yeni tarım ürünleri ekliyoruz.

Belediye şirketimiz URİT üzerinden alım garantisi sağlayacak anlaşmalar yaparak, çiftçilere sözleşmeli üretim yaptıracağız. Yeni nesil belediyecilik anlayışı doğrultusunda sosyal satın alma dönemini başlatacağız. "Sanal Yerel Hal" projesi kapsamında çiftçilerin ürettiği ürünleri internet üzerinden aracsız pazarlayacağız. Kooperatiflerin üretimini desteklemek ve artırmak için her köyde bir işleme tesisi kuracağız.

TARIM POLİTİKALARI

SELÇUK BALKAN

İzmir-Urla
Belediye Başkanı

Kırsal hayata duyulan ilgi her geçen gün artıyor. Bu ilgi bizi, tarımsal kaynaklarımızı sürdürülebilirlik ilkesiyle turizme açmaya yönlendiriyor. Tarımsal üretimi agro-turizme ve gastronomi turizmine entegre edip, üreticinin aracsız kazanmasını sağlayacağız. İlçemizde yatay yapılaşmayı koruyacağız. Tarım arazilerinin imara açılmasına izin vermeyeceğiz.

"TARIMSAL ÜRETİMİ ARTIRMAYI HEDEFLİYORUZ"

Başkan Alp Kargı, Merzifon Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Tarım politikalarımızı "Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri" çerçevesinde, çevreci bir anlayışla belirliyoruz. 2021 yılında uluslararası standartlarda "Karbon Ayak İzi Raporu" hazırladık. Rapor kapsamında sera gazı emisyonlarını hesapladık ve emisyonları azaltmak için eylem planı hazırladık. 2023 yılında sürdürülebilirlik raporunu tamamladık. Bu raporlar sayesinde çevresel etkilerin farkına vardık. Çevre ve doğa odaklı projelerimizde bu farkındalıkla çalışmaya devam edeceğiz.

İlçemizde hizmet veren atık su arıtma tesisi, Avrupa Birliği hibesiyle finanse ediliyor, belediyemizin personeli tarafından işletiliyor. Bu tesiste, ileri biyolojik arıtma süreçlerinin uygulanmasına dair çalışmalar yürütüyoruz. Tesisin sağlayacağı yüksek kaliteli, arıtılmış su, tarımsal sulama için kullanılacak. Böylece tarım arazilerinin su ihtiyacı daha verimli karşılanacak. Arıtılmış su, besin maddeleri açısından toprağı daha verimli hâle getirecek, bitki sağlığını olumlu yönde etkileyecek ve ürün kalitesini artıracak. Çiftçiler bu sayede sürdürülebilir ve verimli tarımsal üretim yapabilecek. Arıtılmış su kullanımı, çevre üzerindeki olumsuz etkileri azaltacak ve doğal su kaynaklarının korunmasına katkıda bulunacaktır. Bu yaklaşım hem çevreyi koruma hem de doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi açısından oldukça önemli bir adım.

TARIM POLİTİKALARI

ALP KARGI

Amasya-Merzifon Belediye Başkanı

"ÇİFTÇİLERİ BİR ARAYA GETİRİYORUZ"

Başkan Filiz Ceritoğlu Sengel, Efes Selçuk Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

İlçemizde yaşayan nüfusun büyük bölümü geçimini çiftçilik yaparak sağlıyor. İlçemizdeki işlenebilir tarım arazilerinin %70'lik bölümünü şeftali, mandalina, nar, ayva gibi meyve ağaçları oluşturuyor. Meyve ağaçları dışındaki alanlarda, hayvan yemi için silajlık mısır, salçalık domates, karpuz biber, karpuz, kavun ve sebze üretimi yapılıyor. İlçemizin geniş ürün yelpazesini göz önünde bulundurarak farklı tarım stratejileri geliştirdik. Meyve üreticileri için "Deppo Efes"i kurduk. Üreticilerle tüketicilerin bir araya gelerek üretim süreçlerini değerlendirebildiği "Efes Tarlası Yaşam Köyü"nü hayata geçirdik. Bu merkezde, bölgeye yeni yerleşen ve tarımsal üretim yapmak isteyen vatandaşlar için kurs ve atölye etkinlikleri de düzenliyoruz.

Üreticiler, üretilen ürünlerin nakliyesinin ve üretim için harcanan temel giderlerin oldukça masraflı olmasından şikâyetçi. Mevcut tarım alanlarının yanlış tekniklerle ekilip dikilmesi veya tamamen amacı dışında kullanılması da büyük bir problem. Bu zorluklara karşı çiftçilerin bir araya gelmesi önem taşıyor. Biz de üzerimize düşeni yapıyoruz, çiftçilere destek oluyoruz.

Tüketicilerin yeme-içme alışkanlıkları kötü yönde değişiyor. Yeni kuşağın yeme-içme alışkanlıklarını değiştirmek istiyoruz. 2024-2029 hizmet döneminde, üretime katkıda bulunacak her kesimle bir araya geleceğiz. Üretimde yerel ürünleri öne çıkarmayı amaçlıyoruz. Üreticiler için pazarlama alanları oluşturacağız. Alıp satmak yerine üretip satacağız. Selçuk'un tarımsal üretimde kendi kendine yetebilen ilçe olmasını istiyoruz.

Çevre belediyelerle fikir alışverişinde bulunuyoruz. Karşılıklı kâr elde edebileceğimiz çözümler üreteceğiz. Bölge için önemli ürünleri belirleyip, üretimin kalitesini yükselteceğiz. Üretim fazlası ürünleri tanıtarak pazarlayacağız. Amacımız üreticilerle tüketicilerin yükünü hafifletmek, ihtiyaç duydukları koşulları oluşturmak. Bu çalışmalarımızı sürdürülebilir kılacağız.

TARIM POLİTİKALARI

FİLİZ CERİTOĞLU SENGE

İzmir-Efes Selçuk Belediye Başkanı

"TOPRAK REFORMUNA ÖNEM VERİYORUZ"

Başkan Mustafa Günay, Güzelbahçe Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Arazilerimizde toprak reformu yapıyoruz. Vatandaşların ekim-dikim yapabilmesi için belediyemize ait tarım arazilerini düzenledik. Bu alanlarda üretilen ürünlerin pazarlanması ve dağıtımıyla ilgili çalışmaları yapıyoruz. İlçemizin önemli ürünleri arasında yer alan bardacık inciri, üzüm, badem ve ceviz için festival düzenliyoruz, önümüzdeki sezonlar için daha etkili ve büyük bir tanıtım etkinlik hazırlıyoruz. Tanıtım kampanyaları sayesinde bu festivallerle ilçemizin ekonomisine katkıda bulunuyoruz.

Tarımla uğraşan vatandaşlara destek olmak amacıyla gübre, göztaşı ve ilaç desteğinde bulunuyoruz. Ayrıca ihtiyaç sahibi çiftçilere traktör desteği veriyoruz. Pazarlama sürecinde çiftçilerin yanında olmaya devam edeceğiz. Domates, üzüm sıkma ve badem kırma makinesi gibi tarım aletleri olarak köylümüze destek oluyoruz. Üretilen ürünlerin Türkiye piyasasında etkili olması için kooperatiflerle işbirliği yaparak yeni pazarlar oluşturacağız. 2024-2029 hizmet döneminde üreticilerin tarlalarına ulaşımı kolaylaştırmak için köy yollarını düzenleyeceğiz.

TARIM POLİTİKALARI

MUSTAFA GÜNAY

İzmir-Güzelbahçe Belediye Başkanı

"TARIMDA VERİMLİLİĞE ODAKLANIYORUZ"

Başkan Saniye Bora Fiçi, Foça Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Foça'da yaşayan vatandaşların çoğu çiftçilik yapıyor. Bu nedenle bölgemizdeki tarımsal üretimi hem üreticiler hem de tarımın politik önemi açısından takip ediyoruz. Gediz Nehri, bölgemizin önemli su kaynaklarından biri. Yıllardır devam eden su kirliliğine çözüm bulmak için hızlıca harekete geçilmesi gerekiyor. Su kirliliği devam ederse Gediz'den yararlanamayacağız. Bilinçsiz sulamanın önüne geçmek ve yenilikçi çözümler bulmak zorundayız.

Çiftçiler için tüm kurumlarla işbirliği yapıyoruz, ortak çalışmalara başlıyoruz. Tarım Müdürlüğü işbirliğiyle "İyi Tarım Uygulama Eğitimi" veriyoruz. Belediyemize ait arazileri iyi tarım uygulamaları için kullanmaya başlayacağız. İlçemizde tarım kooperatiflerinin sayısı artıyor, bu sayede üreticiler kazanıyor. Fasulye, domates ve Foça karası üzümü gibi ürünler için coğrafi işaret almayı amaçlıyoruz. Böylelikle ürünlerin kalitesi artacak ve sürdürülebilirlik sağlanacak. Çiftçilere teknik destek vereceğiz, eğitim programları hazırlayacağız, verimliliği artıracacağız. Sürdürülebilir tarım uygulamalarını teşvik edeceğiz.

GEMA Vakfı, Can Yücel Tohum Merkezi ve diğer kurumların işbirliğiyle Gerenköy'de "Tohum Bankası" kurmayı planlıyoruz. Tohum takas şenlikleri ve yerel tohumların önemine dair etkinlikler düzenlemeyi amaçlıyoruz. "Slow Food" hareketini canlandırarak yerel üreticileri uluslararası alanda tanıtacağız, onların görünürlüğünü artıracacağız.

TARIM POLİTİKALARI

SANIYE BORA FİÇİ

İzmir-Foça Belediye Başkanı

Yenifoça, Foça merkez ve İlipınar'da mutfak ve atölyeler kurarak yerel lezzetleri, geleneksel yemek kültürünü öne çıkaracağız. Bu sayede hem yerel ekonomiyi güçlendireceğiz hem de Foça'nın kültürel zenginliğini ve tarımsal ürünlerini dünya çapında tanıtma fırsatı bulacağız.

"VATANDAŞLARI ÜRETİME TEŞVİK EDİYORUZ"

Başkan İlkay Girgin Erdoğan, Karaburun Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

2019-2024 hizmet dönemindeki projelerimizle yerel ekonomiyi canlandırmak ve sürdürülebilir tarımı teşvik etmek amacıyla birçok yeniliği hayata geçirdik. Tepeboz Mahallesi'nde mülkiyeti belediyemize ait zeytinliği düzenledik, üzüm bağı oluşturduk. Mordoğan Mahallesi'ndeki 10 dönümlük tarım arazisinin toprağını işledik, araziye otomatik sulama sistemi döşedik ve 19.000 adet yerli tohum (domates, biber, patlıcan, dolmalık biber) fideleri diktik. Elde ettiğimiz ürünleri ihtiyaç sahibi vatandaşlara dağıttık. Çatakkaya Mahallesi'ndeki nergis tarlasında yetişen nergisleri her yıl ocak ayında topluyoruz. Geleneksel hâle getirdiğimiz Nergis Festivali'nde vatandaşlara nergis dağıtıyoruz. İyi tarım uygulamalarını desteklemek amacıyla köylerdeki bulunan zeytin ağaçlarını yöre halkına verdik. Belediyemize ait mandalina bahçelerinden topladığımız ürünlerin bir kısmını ihtiyaç sahibi vatandaşlara ulaştırıyoruz, bir kısmını da kiraya veriyoruz. Düşük fiyat nedeniyle bahçelerde kalan mandalinaları gönüllülerle birlikte topluyoruz.

2024-2029 hizmet döneminde, vatandaşları üretime teşvik edeceğiz. Bölgemizin toprak yapısına uygun olan salep, keçiyoynuzu ve yaban mersini gibi ürünleri üretmeyi hedefliyoruz. Amacımız, sürdürülebilir tarım politikalarıyla hem yerel ekonomiyi canlandırmak hem de vatandaşların sağlıklı ve doğal ürünlere erişmesini sağlamak. Düşük yağış miktarı ve artan su talebi, geleneksel tarım yöntemlerini gözden geçirmemizi ve yeni stratejiler geliştirmemizi zorunlu kılıyor. Bölgemizin kısıtlı su kaynaklarını verimli kullanabilmemiz için susuz tarım yöntemleri oldukça önemli. Yaban mersini, keçiyoynuzu ve salep gibi yeni ürünleri yetiştirirken, suyu verimli kullanmaya ve toprak sağlığını korumaya dikkat etmek gerekiyor. Gelecek nesillerin de bu topraklardan faydalanmasını istiyoruz.

Keçi sütü ve keçi peyniri üretimini artırmak, üreticilere destek olmak amacıyla çobanlara litre başına 30 TL ödüyoruz. Belediyemize ait peynir üretme tesisinde bölgemize has kopanisti ve sepet peyniri üretiliyor ve pazarlanıyor. Belediyemizin zeytinyağı fabrikasında, zeytinlerin daha düşük yüzdeyle sıkılmasını sağlıyoruz. İmar planları kapsamında özel proje alanı ilan edilen bir bölgemizde şaraplık üzüm üretimini artırmayı hedefliyoruz. Bölgemizde bağ rotası oluşturmayı planlıyoruz. Susuz tarım teknikleri ve sürdürülebilir tarım uygulamaları hem çevresel hem de ekonomik fayda sağlar.

TARIM POLİTİKALARI

İLKAY GİRGİN ERDOĞAN

Izmir-Karaburun
Belediye Başkanı

İklim değişikliğinin etkileriyle mücadele etmek ve bölge tarımını geleceğe hazırlamak için tarımda yenilikçi stratejileri hayata geçirmeyi hedefliyoruz. Tarlaların durumunu anlamak için toprak testleri yaptırmayı, kısa sürede üretime başlamayı planlıyoruz. Bu çalışmalarımızla hem tarımsal üretimi artırmayı hem de vatandaşların refahını yükseltmeyi hedefliyoruz.

"YEREL ÜRETİMİ DESTEKLEYEN MODELLER GELİŞTİRİYORUZ"

Başkan Bülent Ecevit Atalay, Gökçeada Belediyesi'nin tarım politikalarını CHP Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Tarım alanında kendi kendine yeten bir ada olma özelliğimizi koruyarak, sürdürülebilir tarımsal üretimi destekliyoruz. Tarım, hayvancılık ve balıkçılık sektörlerinde üreticilerle işbirliği yapıyoruz. Bu sektörlerin Gökçeada ekonomisine katkısını artırmayı amaçlıyoruz. Bu doğrultuda yeni iş modelleri ve sürdürülebilir uygulamalar geliştireceğiz.

Gökçeada'nın yerel ürünlerinin ve organik tarımın kalitesini yükseltmek amacıyla çalışmalar yürüteceğiz, destek programları hazırlayacağız. Doğal kaynakları korumak için organik tarımın ve ekoturizmin geliştirilmesine yönelik projelere öncelik vereceğiz. Gökçeada İlçe Tarım Müdürlüğü'nden devraldığımız mezbahane hayvancılığı geliştirmeyi ve üretimi artırmayı hedefliyoruz. Mezbahanenin yenilenmesi ve kapasitesinin artırılması için çalışmalar yürütüyoruz.

Gökçeada İlçe Tarım Müdürlüğü'ne ait uygulama serasının belediyemize devredilmesi için görüşmelere başladık. Yerel tarımı sürdürülebilir kılmayı amaçlıyoruz. Bu serada atalık tohumlardan fide üreterek ilçe halkına dağıtmayı planlıyoruz.

Gökçeada sertifikası ve coğrafi işaretli ürünlerin artırılması gibi çalışmalarla markalaşma konusunda girişimde bulunacağız.

Gökçeada, tarımsal üretim ve deniz turizmi için popüler bir ilçe. Gökçeada'da "Cittaslow" felsefesini benimsedik. Dereköy, "Cittaslow Köyü" olarak tanımlandı. Gökçeada da dünyanın ilk "Cittaslow Adası" unvanını aldı. Ekoturizmi teşvik etmek amacıyla imar yönetmeliğinde değişiklikler yaptık. Bu değişiklikler kapsamında tarımsal üretim faaliyetlerine dayalı bir turizm modeline yoğunlaşıyoruz. Doğayı koruyan ve yerel üretimi destekleyen turizm anlayışı geliştiriyoruz.

TARIM POLİTİKALARI

BÜLENT ECEVİT ATALAY

Çanakkale-Gökçeada
Belediye Başkanı

BELEDİYELERDEN HABERLER

HİZMET

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, kadınlara desteğini sürdürüyor.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, kadınlara her konuda destek oluyor. Kadın Danışma ve Dayanışma Merkezi, kadınlara ayda bir defa ücretsiz hijyenik ped desteği veriyor. Hijyenik pedin kadınlar için temel ihtiyaç olduğunu belirten Eskişehirli kadınlar, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin bu uygulamaya başlamasından dolayı mutluluk duyuyor. Ücretsiz pedler, Kadın Danışma ve Dayanışma Merkezi'nden alınabiliyor.

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin mobil kuaför tırı 19 ilçede hizmet veriyor.

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı bünyesinde hizmet veren mobil kuaför tırı 19 ilçede kişisel bakım hizmeti veriyor. Mahallelerinde berber veya kadın kuaförü bulunmayan bölgelerde hizmet veren mobil kuaför tırı, ücretsiz saç kesimi ve kişisel bakım hizmeti veriyor. Hizmetten bugüne kadar toplam 2.321 vatandaş faydalandı.

Aydın Büyükşehir Belediyesi, kent genelinde temizlik ve bakım çalışmalarına hız kesmeden devam ediyor.

Aydın Büyükşehir Belediyesi, daha güzel, daha yaşanabilir, daha yeşil bir Aydın için temizlik çalışmalarına devam ediyor. Aydın Büyükşehir Belediye Başkanı Özlem Çerçioğlu, "Vatandaşların sağlığını ve çevre planlamasını her zaman ön planda tutuyoruz," dedi. Sıcak hava nedeniyle yangın riski oluşturacak otlar da toplanıyor ve temizleniyor.

Burdur Belediyesi, mobil uygulamaya geçiyor.

Burdur Belediyesi, mobil uygulama hizmeti başlatıyor. "Burdur Mobil" adlı uygulama hem iOS hem de android işletim sistemli cep telefonlarına ve tabletlere ücretsiz indirilebiliyor. Vatandaşlar uygulama sayesinde belediyenin duyuru ve ilanlarından anında haberdar olacak, belediye hizmetlerinden kolay ve hızlı yararlanabilecek.

Kilis Belediyesi Kent Lokantası hizmete açılıyor.

Kilis Belediyesi'ne ait "Kent Lokantası" için çalışmalar tamamlandı. Kilis Belediyesi Kent Lokantası hizmete açılıyor. "Kent Lokantası" hem uygun fiyatlı hem de lezzetli öğünleri vatandaşlarla buluşturmayı hedefliyor. Kilis Belediye Başkanı Hakan Bilecen, proje için çok heyecanlı olduğunu ifade etti.

Kırşehir Belediyesi, atık suları kontrol altında tutuyor.

Kırşehir Belediyesi, eski kanal açma aracını yenileyerek kombine temizlik aracına dönüştürdü. Yenileme çalışmaları sayesinde altyapı ve üstyapı çalışmaları hız kazanacak. Yalnızca atık su kontrolünde değil, her alanda hizmet veren araçların kalitesi devamlı yükseltilecek. Kırşehir Belediye Başkanı Selahattin Ekicioğlu, "Hızlı ve sonuç odaklı çalışmaya devam edeceğiz," dedi.

Giresun Belediyesi, Prof. Dr. A. İlhan Özdemir Devlet Hastanesi bölgesinde altyapı ve üstyapı çalışmalarına devam ediyor.

Giresun Belediyesi Belediye Başkanı Fuat Köse, Prof. Dr. A. İlhan Özdemir Devlet Hastanesi bölgesinde devam eden altyapı ve üstyapı çalışmalarını yerinde inceledi. Başkan Köse, altyapı çalışmalarının devamında üstyapı çalışmalarını da kısa sürede tamamlayacaklarını açıkladı. Hastanenin giriş-çıkış yollarının yenileneceğini belirten Başkan Köse, "Yetersiz kalan kanalizasyon sistemi için yeni kanal hat çalışmalarına en kısa sürede başlayacağız," dedi.

DAYANIŞMA

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin kurduğu "Askıda Fatura" platformu, eğitim destek paketiyle öğrencilerin yanında oluyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin 2020 yılında kurduğu çevrimiçi bağış platformu "Askıda Fatura", ihtiyaç sahipleriyle başışçıları bir araya getirmeye devam ediyor. Platform sayesinde bugüne kadar yaklaşık 155 milyon TL tutarında başış toplandı. Platformun yeni eklentisi "Eğitim Destek Paketi" aracılığıyla ihtiyaç sahibi öğrencilerin eğitim masraflarına destek verilebiliyor. Sosyal inceleme sonucu ihtiyaç sahibi olduğu tespit edilen üniversite öğrencileri eğitim desteğinden faydalanabiliyor.

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi, çiftçilere salça makinesi dağıttı.

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi, çiftçilere 18 adet salça makinesi ve 36 adet karıştırma kazanı dağıttı. Proje tutarının %70'lik kısmını Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi, %30'luk kısmını da Tekirdağ Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği üyesi kalkınma kooperatifleri karşıladı. Projenin ilk bölümü kapsamında Saray ilçesinde 1 adet, Şarköy'de 5 adet ve Malkara'da 18 adet salça makinesi ve makine başına ikişer adet olmak üzere toplam 36 adet karıştırma kazanı dağıtıldı.

Denizli Büyükşehir Belediyesi, okula başlayacak öğrencilere destek oluyor.

Denizli Büyükşehir Belediyesi, eylül ayında ilk defa okula başlayacak öğrenciler için destek paketi hazırladı. Destek paketi kapsamında 1. sınıf öğrencilerine kırtasiye malzemesi desteği verilmesi planlanıyor. Birinci sınıf öğrencileri, ilkokul çantalarını Denizli Büyükşehir Belediyesi'nden alacak. Kırtasiye yardımı kapsamında öğrencilere okul çantası, kalemlik, beslenme çantası, A4 resim defteri, renkli kuru boya, pastel boya, kurşun kalem, silgi, kalemtraş, kırmızı kurşun kalem ve güzel yazı defteri verilecek.

ÖĞRENCİLERİMİZİN EĞİTİMİ, HEPİMİZİN GELECEĞİ!

İLKOKULA BAŞLAYAN ÇOCUKLARIMIZIN İLK ÇANTASI BİZDEN

Okul Çantası
Kalemlik
Beslenme Çantası
A4 Resim Defteri
Renkli Kuru Boya
Pastel Boya
Kurşun Kalem
Silgi
Kalemtraş
Kırmızı Kurşun Kalem
Güzel Yazı Defteri

BAŞVURU TARİHLERİ
20-28 AĞUSTOS 2024

ONLINE KAYIT
denizli.bel.tr

Bülent Nuri ÇAVUSOĞLU
T.C. DENİZLİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

Edirne Belediyesi'nin restore ettiği "Cumartesi Pazarı" hizmete açıldı.

Edirne Belediyesi'nin 5.800 metrekarelik alanda başlattığı detaylı restorasyon çalışmaları tamamlandı. 1. Murat Mahallesi'ndeki eski pazar alanı restore edildi ve hizmete açıldı. Yenilenen pazaryerinde danışma noktası, anne-çocuk odası ve kafeterya gibi bölümler yer alıyor. Pazaryeri, çarşamba ve cumartesi günleri açık olacak.

Bilecik Belediyesi, çiftçilerden satın aldığı 20 ton karpuzu vatandaşlara dağıttı.

Bilecik Belediyesi hem çiftçilere hem de vatandaşlara destek oluyor. Bilecik Belediye Başkanı Melek Mızrak Subaşı, "Maalesef bu yıl çiftçilerin ürünleri tarlada kaldı. Çiftçiler ne para kazanıyor ne de emeğinin karşılığını alıyor. Çiftçilere destek olmak için Bilecik'in meşhur karpuzunu çiftçilerden satın alıyoruz ve vatandaşlara dağıtıyoruz. Çiftçilerin emeği, vatandaşların sofrasına bereket olsun istiyoruz," dedi.

Uşak Belediyesi, "Sosyal Yardımlaşma Mağazası" aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlara destek oluyor.

Uşak Belediyesi, insan odaklı hizmetlerine devam ediyor. Sosyal belediyecilik anlayışıyla yürüttüğü hizmetlere bir yenisini ekleyen Uşak Belediyesi, alim gücü düşen vatandaşlara destek olmak amacıyla "Sosyal Yardım Mağazası" kurdu. Uşak Belediye Başkanı Özkan Yalım, haberi sosyal medya üzerinden duyurdu. Başkan Yalım, kullanılmayan kıyafetlerin bağışlanması için vatandaşlara çağrıda bulundu.

Beylikdüzü Belediyesi, "Dost Eller" projesiyle vatandaşlara desteğini sürdürüyor.

Beylikdüzü Belediyesi'nin hizmete sunduğu "Dost Eller Mağazası", hayırsever vatandaşların giyim, ev tekstili, züccaciye ve beyaz eşya bağışlarını kabul ediyor. "Dost Eller Mağazası", bağışların Beylikdüzü'ndeki ihtiyaç sahiplerine ulaşmasını sağlıyor. Mağaza aracılığıyla ihtiyaç sahipleriyle yardımseverler arasında dayanışma köprüsü kuruluyor.

Mudanya Belediyesi, hizmet kalitesini yükseltiyor.

Mudanya Belediyesi, "Mudanya Belediyesi Çözüm Masası" kurdu. Vatandaşlardan gelen talepler çözüm masası aracılığıyla ilgili birime iletilerek en kısa sürede çözüme kavuşturuluyor. WhatsApp hattıyla vatandaşlarla doğrudan iletişim kuruluyor. Sosyal medya hesaplarının da entegre edildiği sistem sayesinde belediyeye ulaştırılan istek ve öneriler ilgili birime anında iletilecek.

EĞİTİM

Kırıkkale Belediyesi Bilim Merkezi'nde eğitimler devam ediyor.

Kırıkkale Belediyesi, Bilim Merkezi'ndeki eğitimlerine devam ediyor. Merkezin imkânları öğrenciler için seferber ediliyor. Merkezdeki eğitimleri alanında uzman eğitimciler veriyor. Merkezde, ücretsiz "Bilim Yaz Okulu Atölyeleri" de başladı. Etkinlikler kapsamında Kırıkkale Belediyesi Bilim Merkezi'nde sertifika töreni düzenlendi.

Yalova Belediyesi, deprem konferansı düzenledi.

17 Ağustos depreminin 25. yıldönümünde Yalova Belediyesi'nin öncülüğünde önemli bir konferans düzenlendi. Konferansın amacı, geçmiş deneyimlerden ders çıkarmak ve toplumsal farkındalığı artırmaktı. Konferans boyunca alanında uzman isimler bilgilendirme ve farkındalık konuşmaları yaptı. Toplumun doğal afetlere karşı bilgilendirmeye yönelik bilgiler paylaşılan konferansa katılım yoğun oldu.

Yenişehir Belediyesi, eğitim projelerine devam ediyor.

Yenişehir Belediyesi, Fuat Morel Mahallesi'nde inşa edilecek 320 öğrenci kapasiteli ilkokulun temelini attı. Yenişehir Belediyesi Beceri Temelli Eğitim Merkezi'nde, çocukların potansiyelinin ortaya çıkarıldığı bir eğitim modeli uygulanacak. Yenişehir Belediye Başkanı Abdullah Özyiğit, "Geleceğe güvenle bakan, donanımlı ve bilinçli bireyler yetiştirmek için çalışmalarımıza devam edeceğiz. Bugün atacağımız temel sadece bir okulun değil, daha aydınlık bir geleceğin de temelidir," dedi.

TARIM, HAYVANCILIK VE ÜRETİCİYE DESTEK

Mersin Büyükşehir Belediyesi, organik atıklardan kompost üretmeye başladı.

Mersin Büyükşehir Belediyesi, Merkez Sarıbrahımlı Katı Atık Düzenli Depolama ve Geri Kazanım Tesisi'nde kompost üretimine başladı. Tesiste, meyve, sebze, talaş, çay/kahve posası ve diğer organik atıklar yığınlar hâline getirilerek kompost elde ediliyor. Kompost üretimi, organik atıklar için geri dönüşüm yöntemi olarak kullanılıyor. Biriktirilen atıkların kompost hâlini alması yaklaşık üç ay sürüyor.

Manisa Büyükşehir Belediyesi, tarımla ilgili projelerine devam ediyor.

Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek, üreticilerin yanında olmaya devam ediyor. Başkan Zeyrek, tarlada kalan ürünlerin durumunu görüşmek üzere 17 ilçeden gelen ve bölgedeki üreticileri temsil eden ziraat odalarının başkanlarıyla toplantı yaptı. Toplantıda, üreticiye ayrılması hedeflenen 40 milyon TL bütçenin ne şekilde dağıtılması gerektiği konuşuldu. Dağıtımın, ilçedeki tarım kooperatifleri tarafından yapılacağı belirtildi.

Kemer Belediyesi, "Üreten Ev Hanımları Kermesi" düzenliyor.

Kemer Belediyesi'nin sosyal projeleri kapsamında her ay düzenlenen "Üreten Ev Hanımları Kermesi" yoğun ilgi görüyor. Kadınlar, her ay Atatürk Parkı'nda düzenlenen kermeste, ürettikleri ürünleri satışa sunuyor, ev ekonomisine katkıda bulunuyor. İlçede tatili sürdüren yerli ve yabancı misafirler de birbirinden değerli el işlerini ve lezzetli ürünleri inceleyerek alışveriş yapıyor.

KÜLTÜR-SANAT

Ankara Büyükşehir Belediyesi, künye levhası asma çalışmalarını tamamladı.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, kent kimliği oluşturmak amacıyla 2022 yılında "Bellek Ankara" projesine başladı. "Bellek Ankara" projesi kapsamında yapılan künye levhası asma çalışmaları tamamlandı. Levhalar, Türkçe ve İngilizce hazırlandı. Levhaların üzerinde, bulunduğu yapının günümüzdeki kullanım bilgisi, özgün adı, yapım tarihi ve dönemi, mimarlarının ismi ve yapı tescil bilgisi bulunuyor. Panoların üzerindeki karekod okutularak yapıya ait daha ayrıntılı bilgilere, eski ve güncel fotoğraflara ulaşılabilir.

Ceyhan Belediyesi, "Köyümüzde Şenlik Var" etkinlikleri düzenledi.

Ceyhan Belediyesi, sosyal ve kültürel etkinlikleriyle ilçe halkını bir araya getirmeye devam ediyor. Ceyhan Belediyesi'nin düzenlediği "Köyümüzde Şenlik Var" etkinlikleri yoğun ilgi gördü. "Köyümüzde Şenlik Var", çocukların yüzünü güldüren aktivitelerle başladı. Etkinlikler, renkli görüntülere sahne oldu.

Edremit Belediyesi, 6. Edremit Kitap Fuarı düzenledi.

Edremit Kitap Fuarı'nın altıncısı 19-25 Ağustos tarihleri arasında Edremit Altınkum Fuar Alanı'nda düzenlendi. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi desteğiyle, "Ölmez Ağacın Gölgesinde Kitap" temasıyla düzenlenen Edremit Kitap Fuarı, yedi gün boyunca kitap tutkunlarını edebiyat, sanat ve tarihle buluşturdu. Edremit Kitap Fuarı'na, yaklaşık 300 kişi ve 60 yayınevi katıldı.

ETKİNLİK

Burhaniye Belediyesi, "2. Uluslararası ADRA FEST" düzenledi.

Burhaniye Belediyesi'nin bu yıl ikincisini düzenlediği Uluslararası ADRA FEST'e, Burhaniye Ören'deki "Adramytteion Kazı Evi" ev sahipliği yaptı. Festival, 9-18 Ağustos 2024 tarihleri arasında sanatsal ve kültürel bir şölen sundu. Festival kapsamında Burhaniye'de farklı tarihlerde 9 konser düzenlendi. Keman virtüözü Cihat Aşkın'ın sanat yönetimindeki festival, genç müzisyenlerle ünlü sanatçıları bir araya getirdi.

Akhisar Belediyesi, Akhisar akşamlarını etkinliklerle güzelleştiriyor.

Akhisar Belediyesi, açık hava sinema ve konser etkinliklerine devam ediyor. Akhisar halkı bu etkinliklerle kültür-sanat dolu geceler yaşıyor. Akhisar Belediye Başkanı Besim Dutlulu, "Akhisar'ın yaz akşamlarını daha keyifli hâle getirmek için çalışıyoruz. Etkinlikler sayesinde vatandaşlar hem filmler izliyor hem de müzik gruplarını dinliyor. Akhisar'ı kültür-sanat kenti yapmak için çalışmaya devam edeceğiz," dedi.

Kartal Belediyesi, "Kadınlarla Yaz Kampında Buluşuyoruz" etkinliği düzenledi.

Kartal Belediyesi ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Kadın İştirliğiyle Bayram Demirkol Parkı'nda "Kadınlarla Yaz Kampında Buluşuyoruz" etkinliği düzenlendi. İki gün boyunca aktivitelere ve atölye çalışmalarına katılan kadınlar, akşamları da İBB Kadın'ın hazırladığı çadırlarda vakit geçirdi.

SPOR

Adana Büyükşehir Belediyesi'nin yaz spor okulları devam ediyor.

Adana Büyükşehir Belediyesi, Adana'yı spor kenti yapma yolundaki çalışmalarını yaz spor okullarıyla destekliyor. Yaklaşık 20.000 çocuğa güvenli bir ortamda, alanında uzman eğitimcilerle birlikte spor yapma imkânı sağlanıyor. Eğitimler ve spor malzemeleri için vatandaşlardan hiçbir maddi talepte bulunulmadı. Aileler ise çocuklar için gerçekleştirilen faaliyetlerden memnun olduklarını belirtti.

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi ve Türkiye Triatlon Federasyonu işbirliğiyle "Balıkesir Triatlonu Avrupa Şampiyonası" düzenleniyor.

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi ve Türkiye Triatlon Federasyonu işbirliğiyle düzenlenecek Balıkesir Triatlonu Avrupa Şampiyonası'na 34 ülkeden toplam 514 triatlet katılacak. Türkiye Triatlon Federasyonu Başkanı Bayram Yalçınkaya, "Bize ne kadar güvendiğimizi de bu organizasyonun geçen sene ne kadar başarılı olduğunu ortaya koyuyor. Gerek federasyon çalışanları gerek Sayın Ahmet Akın nezdinde çok güzel, uyumlu bir çalışma var. Balıkesir'i triatlonun merkezi olarak görüyoruz," dedi. Bu yıl düzenlenecek yarışmada 514 triatlet yarışacak, Balıkesirli 13 triatlet forma giyecek.

Zonguldak Belediyesi, "Sokak Basketbolu Turnuvası" düzenliyor.

Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'nün organize ettiği "Sokak Basketbolu Turnuvası", kentte heyecan yarattı. Turnuvada dereceye giren takımlara çeşitli ödüller verilecek. Turnuvanın amacı, gençleri spora teşvik etmek ve gençlerin yeteneklerini ortaya çıkartmak. Sporcular, gençler ve yetişkinler olmak üzere iki kategoride karşılaşacak.

ZONGULDAK

3X3

SOKAK BASKETBOLU

TURNUVASI

UZUN MEHMET PARKI

Kategoriler

Gençler 14-15-16-17 yaş (2007-2008-2009-2010)
Büyükler 18 ve üstü yaş (2006 ve öncesi)

Kategorilerinde dereceye giren takımı ve oyuncularına ödülleri verilecektir.

TAKIMINI KUR, GEL!

Turnuva Tarihi:
23-29 Eylül 2024

Son Başvuru Tarihi:
18 Eylül 2024

Açılış Töreni:
23 Eylül 2024 - 17:30

Detaylı Bilgi: www.zonguldak.bel.tr
Başvuru Yeri: Zonguldak Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Kastamonu Belediyesi, "Taekwondo Türkiye Şampiyonası" düzenledi.

Kastamonu Belediyesi, Taekwondo Türkiye Şampiyonası'na ev sahipliği yaptı. Etkinliğe 76 il ve 840 kulüpten toplam 2.842 sporcu katıldı. Taekwondo Kastamonu İl Temsilcisi İsmail Arıkan, "İlimize gelen sporcu, antrenör, hakem ve idarecilerin ilgileri sebebiyle mutluyuz," dedi.

Afyonkarahisar Belediyesi, Dünya Motokros Şampiyonası'na hazırlanıyor.

Afyonkarahisar Belediyesi'nin desteğiyle düzenlenecek Dünya Motokros Şampiyonası'yla Afyonkarahisar'ın uluslararası platformlarda marka değeri kazanması hedefleniyor. Afyonkarahisar, 7-8 Eylül 2024 tarihlerinde yedinci kez FIM Dünya Motokros Şampiyonası'na ev sahipliği yapacak. Afyonkarahisar Belediye Başkanı Burcu Köksal, "Dünya Motokros Şampiyonası sayesinde hem kentimizin güzel doğası hem de insanımız dünyaya tanıtılmış olacak," dedi.

ÇEVRE**İzmir Büyükşehir Belediyesi**, Yamanlar Dağı'nda yaşanan yangın sonrası zarar gören ağaçlar için çalışmalara başladı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, Yamanlar Dağı'nda çıkan, Bayraklı ve Karşıyaka'yı etkileyen orman yangınından etkilenen ağaçları ayağa kaldırmak için çalışma başlattı. Yaşanan felaketin ardından sahada etüt çalışmaları yapıldı, 15.000 ağaç için tedavi çalışmaları başlatıldı. Ağaçların ihtiyacı doğrultusunda sulama, güçlendirme ve budama çalışmaları yapılacak.

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi, enerji maliyetlerini düşürmeyi ve gelecek nesillere daha yaşanabilir bir çevre bırakmayı amaçlıyor.

Ergene'nin Ahimehmet Mahallesi'nde yapımına başlanan güneş enerjisi santrali projesinde önemli bir aşamaya gelindi. Tesis tamamlandığında belediyenin elektrik maliyetlerinin %30'luk kısmını karşılayacak, yıllık yaklaşık 1.238 ton karbondioksit emisyonunun önlenmesine katkıda bulunacak. "Temiz Çevre, Sağlıklı Yarınlar" sloganıyla geleceğin Tekirdağ'ı için çabaladıklarını ifade eden Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanı Candan Yüceer, "Amacımız, sürdürülebilir ve yaşanabilir bir Tekirdağ yaratmak, gelecek nesillere daha temiz bir çevre bırakmak," dedi.

Muğla Büyükşehir Belediyesi, kent genelinde yeşil alanları artırıyor.

Muğla'nın 13 ilçesinde yol, peyzaj, park ve yeşil alan çalışmalarını sürdüren Muğla Büyükşehir Belediyesi, 59 futbol sahası büyüklüğündeki yeşil alanı Muğla'ya kazandırdı. Günümüzde yaşanan su sorunları sebebiyle suyun daha az kullanıldığı kurakçıl peyzaj çalışmalarında yörenin bitkileriyle birlikte doğal taş uygulamaları yapılıyor. Muğla Büyükşehir Belediyesi, 9.000 metrekarelik alanda kurakçıl peyzaj uygulamaları yaptı.

Çanakkale Belediyesi, sıfır atık hedefiyle kent geneline cam kumbaralar yerleştirdi.

Çanakkale Belediyesi, sıfır atık hedefiyle çalışmalarına devam ediyor, kent geneline yerleştirdiği cam kumbaralar aracılığıyla geri dönüşüme katkıda bulunuyor. Doğada uzun süre yok olmaması sebebiyle camın doğru şekilde geri dönüştürülmesi, doğal kaynakların korunması açısından önem taşıyor. Çanakkale Belediyesi'nin çalışmaları kapsamında bir yılda yaklaşık yirmi ton cam atık toplandı.

CAM KUMBARASI NOKTALARI

Geri dönüşüm dostu tertemiz bir Çanakkale için cam atıklarınızı kentin dört bir yanına yerleştirdiğimiz Cam Kumbarası Noktalarına bırakabilirsiniz.

Cam Kumbarası Noktalarını haritada görüntülemek için lütfen kare kodu taratınız.

Bursa Büyükşehir Belediyesi, kum zambaklarının etrafını çitlerle çevirerek koruma altına aldı.

Dünya Doğa Koruma Birliği, kum zambaklarının tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu belirtti. Bu nedenle Bursa Büyükşehir Belediyesi, Bursa'daki kum zambaklarının etrafını çitlerle çevirerek koruma altına aldı. Kum zambaklarının etrafını çitlerle çeviren ve uyarı levhaları yerleştiren belediye ekipleri, bilgilendirici yazılar aracılığıyla farkındalığı artırmayı hedefliyor. Koruma altındaki kum zambaklarını koparmanın cezası 387 bin 147 TL olarak belirlendi.

Amasya Belediyesi ekipleri, Yeşilirmak Nehri'ni temizledi.

Yeşilirmak Nehri'ndeki düşük oksijen seviyesi sebebiyle balık ölümleri yaşanmıştı. Amasya Belediyesi'ne bağlı arama-kurtarma ekipleri, Yeşilirmak Nehri'ni temizledi. Amasya Belediye Başkanı Turgay Sevindi, "Yeşilirmak herkesin ortak değeridir. Temiz tutulması için tüm vatandaşları desteğe çağırıyoruz," dedi.

Bartın Belediyesi, taşkın riskine karşı dere yataklarını temizliyor.

Temizlik İşleri Müdürlüğü ekipleri, yağışlı havalarda taşkınlara karşı risk oluşturabilecek dere yataklarında kanal temizleme çalışması yaptı. Toprak, ağaç dalları ve yaprak parçalarıyla dolan kanallar iş makineleriyle yeniden açıldı. Çalışmalar sayesinde bölgedeki kötü koku ortadan kalktı ve kent estetik görüntüsüne yeniden kavuştu. İhtiyaç duyulan bölgelerde çalışmalar devam edecek ve dere yatağı temiz tutulacak.

DİĞER

Adıyaman Belediyesi, yenilikçi bir projeye imza atıyor.

Adıyaman Belediyesi, kentin depremde sonra karşılaştığı zorlukları aşmak ve belediye kaynaklarını daha etkin kullanmak amacıyla yenilikçi bir projeye imza atıyor. Temizlik İşleri Müdürlüğü'nün yürüttüğü geri dönüşüm çalışmaları sayesinde hurda konteyner geri dönüşümünden yılda yaklaşık 14 milyon TL tasarruf sağlanması öngörülüyor. Kent genelinde yaklaşık 1.500 konteyner bulunuyor. Zamanla bu konteynerlerin yıprandığını belirten Temizlik İşleri Müdürü Mehmet Batur, geri dönüşümle konteynerlerin tekrar kullanıma sunulduğunu belirtti. Günde ortalama 100 konteyner merkeze getirilip onarılıyor.

İzmit Belediyesi, "Yerel Eşitlik Eylem Planı" çalışmalarına hız verdi.

Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR) tarafından oluşturulan Avrupa Yerel Yaşamda Kadın-Erkek Eşitliği Şartı'na imza atan İzmit Belediyesi, eşitlik şartını tüm hizmetlerine entegre etmeyi amaçlıyor. Bu kapsamda İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi bölümü akademisyeni Ayşe Kaşıkırık, belediye yöneticilerine eğitim verdi. "Yerel Eşitlik Eylem Planı" için yapılan toplantıya İzmit Belediyesi başkan yardımcılarını, meclis üyeleri, hizmet masalarının temsilcileri, danışmanlar ve birim müdürleri katıldı.

Kütahya Belediyesi, kardeş şehirlerine bir yenisini daha ekledi.

Kütahya Belediye Başkanı Eyüp Kahveci ve Denguélé Özerk Bölgesi Valisi Gaoussou Toure, kardeşlik protokolü imzaladı. Protokol kapsamında Denguélé ve Kütahya kardeş şehir ilan edildi. Protokolün imzalanmasının ardından, Denguélé Özerk Bölgesi heyeti Kütahya'yı gezdi. Kültürel zenginlikleri keşfeden heyet, kardeş şehirlerini yakından tanıma fırsatı buldu.

Sinop Belediyesi, halk toplantısı yaptı.

Sinop Belediye Başkanı Metin Gürbüz başkanlığında halk toplantısı yapıldı. Başkan yardımcılarının ve birim müdürlerinin de hazır bulunduğu toplantıda, seçimden bu yana yapılan çalışmalar anlatıldı. Başkan Gürbüz, vatandaşların sorularını yanıtladı.

ATA ALKAN

SODEMSEN İdari ve Mali İşler Müdürü

TATUTA ve KOOPERATİFÇİLİK

Günümüzde tarım ve turizm sektörleri, Anadolu'nun yerel ekonomisinin can damarı olmanın ötesine geçerek, sürdürülebilir kalkınma için stratejik önem kazanmıştır. Bu bağlamda TATUTA ve kooperatifçilik, yerel ekonomileri güçlendirmek, toplumsal refahı yükseltme ve çevreyi korumak için bir araya getirilebilecek güçlü araçlar olarak öne çıkmaktadır. TATUTA'nın gönüllü ağıyla sağladığı avantajlar ve kooperatifçilik modelinin katılımcı, dayanışmacı yapısı, yerel yönetimler için sürdürülebilir kalkınmanın anahtarı olabilir.

TATUTA, "Tarım-Turizm Takas" anlamına gelen ve organik tarım yapan çiftliklerle gönüllüleri bir araya getiren bir ağıdır. Bu proje, gönüllülere kırsal alanlarda çalışma ve öğrenme imkânı sunarken, çiftlik sahiplerine de ek işgücü sağlar. Bu sayede çiftçiler organik üretim süreçlerinde destek alırken, gönüllüler de tarım ve ekolojik yaşam hakkında bilgi edinirler. TATUTA, tarım projesi olmanın ötesine geçerek, sürdürülebilir turizm de önemli bir parçası olmuştur. Kooperatifçilik ise, bireylerin, ortak ekonomik, sosyal, kültürel ihtiyaçlarını ve isteklerini demokratik yöntemlerle karşılamak amacıyla bir araya geldiği örgütlenme modelidir. TATUTA gönüllüleriyle kooperatifleri birleştiren yerel yönetim anlayışı, bölgesel kalkınma için yenilikçi ve sürdürülebilir bir model oluşturabilir.

Kooperatifçilik ve TATUTA'nın Sinerjisi

- 1. Tarımın Güçlendirilmesi:** Kooperatifçilik, çiftçilerin bir araya gelerek üretim, pazarlama ve finansman konularında güçlerini birleştirmelerine olanak tanır. TATUTA gönüllüleri, kooperatiflere destek vererek hem bilgi ve deneyim paylaşımında bulunabilir hem de organik tarım uygulamalarını yaygınlaştırabilir. Bu sayede kooperatifler daha verimli çalışabilir, üretim maliyetleri düşürülebilir ve tarımsal ürünlerin kalitesi yükseltilebilir.
- 2.Sürdürülebilir Turizm ve Yerel Kalkınma:** TATUTA ağına dahil olan çiftlikler, kooperatifler aracılığıyla turistik ürünler ve hizmetler sunabilir. Kooperatiflerin ürettiği organik ürünler, yerel pazarlarda ve turistik tesislerde satışa sunulabilir. Ayrıca kooperatifler, turistik tesis veya agro-turizm faaliyetleriyle bölgeye daha fazla turist çekebilir ve yerel ekonomiye katkıda bulunabilir.
- 3. Toplumsal Dayanışma ve Katılımcılık:** Kooperatifçilik, yerel halkın ortak hedefler doğrultusunda bir araya gelmesini ve dayanışmayı teşvik eder. TATUTA gönüllüleri de bu sürece katılarak, topluluk içinde daha güçlü bağlar oluşturabilir. Bu sinerji, yerel yönetimlerin sosyal dayanışmayı artırmasına,

toplumsal katılımı güçlendirmesine ve yerel halkın yaşam kalitesinin yükseltilmesine yardımcı olabilir.

4. Çevresel Koruma ve Sürdürülebilirlik: Gerek TATUTA gerek kooperatifçilik, çevre dostu tarım ve turizm uygulamalarını teşvik eder. Kooperatifler, organik tarım ve çevre dostu turizm faaliyetleri için gerekli kaynakları ve altyapıyı sağlarken, TATUTA gönüllüleri bu süreçlere aktif olarak katılarak çevre bilincinin yayılmasına katkıda bulunabilir. Bu işbirliği, yerel yönetimlerin sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmasında önemli rol oynayacaktır.

Yerel Yönetimler İçin Stratejik Öneriler

Yerel yönetimler, TATUTA ve kooperatifçilik modellerini entegre ederek, daha etkili bölgesel kalkınma stratejilerini hayata geçirebilirler. Bunun için şu adımlar izlenebilir:

- 1. Kooperatif Destek Programları:** Yerel yönetimler, kooperatiflerin kurulmasını teşvik eden ve mevcut kooperatiflere finansal ve teknik destekle eğitim desteği sağlayan programlar oluşturabilirler. Bu, TATUTA projelerine dahil olan çiftliklerin kooperatifleşmesine yardımcı olabilir.
- 2. Ortak Pazarlama ve Tanıtım Faaliyetleri:** Yerel yönetimler, TATUTA ve kooperatiflerin ürün ve hizmetlerini tanıtmak için ortak pazarlama kampanyaları düzenleyebilir. Bölgenin tarımsal ve turistik değerlerini ulusal/uluslararası platformlarda tanıtarak, yerel ekonomiyi canlandırabilirler.
- 3. Altyapı ve Eğitim Yatırımları:** Yerel yönetimler, kooperatiflerin ve TATUTA projelerinin başarısı için gerekli altyapıyı sağlayabilir, bu alanda çalışanlara yönelik eğitim programları düzenleyebilir. Bu hem tarım hem de turizm sektöründe kaliteyi yükseltir.
- 4. Katılımcı Yönetim Modelleri:** TATUTA ve kooperatifçilik, yerel yönetimlerin daha katılımcı ve şeffaf bir yönetim anlayışı benimsemesine yardımcı olabilir. Halkın karar alma süreçlerine dahil edilmesi ve yerel projelerin birlikte yönetilmesi, toplumda aidiyet duygusunu güçlendirecektir.

TATUTA ve kooperatifçiliğin birleştiği bir yerel yönetim modeli, sürdürülebilir kalkınma, çevresel koruma ve toplumsal dayanışma için güçlü bir platform sunar. Bu model, yerel yönetimlerin bölgesel kalkınma hedeflerine ulaşmasında önemli bir rol oynayacak, tarımsal üretimi artıracak ve turizmi canlandıracaktır. Yerel yönetimlerin bu tür yenilikçi projelere öncülük etmesi, bölgelerinin ekonomik ve sosyal refahını artırarak, sürdürülebilir bir geleceğe adım atılmasını sağlayabilir.